Ազգ
Azg armenian daily
12 ՀՈՒՆՎԱՐ 1996 ՈՒՐԲԱԹ # 4 (1010)

Չիլլերը մերժել է կոալիցիա կազմել իսլամական Բարօրության կուսակցության հետ

ՀՈՒՆՎԱՐ 11, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, AFP: Իր պաշտոնից հեռացող Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը մերժել է կոալիցիա կազմել իսլամական Բարօրության կուսակցության հետ: Նա ասել է, որ իր կուսակցության ծրագրերն ու մոտեցումները արմատապես տարբերվում են Նեջմեթին Էրբականի կուսակցությունից, որին ներկայումս առաջարկված է կառավարություն ձեւավորել: Բարօրությունը ունի 158 տեղ եւ ամենախոշոր կուսակցությունն է նոր խորհրդարանում: Սակայն կառավարությունը կազմելու համար այն պետք է ունենա 550 տեղանոց խորհրդարանի կեսից ավելին:

Հարցում. Բիլ Քլինթոնը հաղթում է Բոբ Դոուլին

ՀՈՒՆՎԱՐ 11, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, AFP: Բիլ Քլինթոնը պարտության կմատնի հանրապետականների թեկնածու Բոբ Դոուլին, եթե 1996թ նախագահական ընտրությունները կայանան այսօր: Այդ է վկայում «Վաշինգտոն Փոստ» թերթի եւ էյ-Բի-Սի հեռուստաընկերության կողմից անցկացված հարցումը, որը հրապարակվել է չորեքշաբթի: Ըստ այդ հարցման Քլինթոնը այսօր կարող է ստանալ ձայների 53 տոկոսը, Դոուլը՝ 37: Վերջին յոթ ամիսներին Քլինթոնը միշտ ունեցել է 52-53 տոկոս, մինչդեռ Դոուլի կողմնակիցների թիվը 46-ից իջել է 37 տոկոսի: ■

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Հակամարտության կարգավորումը ուշադրության կենտրոնում

ԱՄՆ-ը մտադիր է նպաստել տարածաշրջանի երկրների խնդրագրանը

11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի պատվիրակությունների միջեւ բանակցությունների հերթական փուլի մասնակիցները սկսել են քննարկել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը, մասնավորապես խաղաղական համաձայնագրի շուրջափուլը կնքմանը եւ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի որոշմանն առնչվող կոնկրետ հարցեր: Բանակցություններն սկսվել են երեքշաբթի օրը Մոսկվայում Ռուսաստանի եւ Ֆինլանդիայի ներկայացուցիչների, ինչպես նաեւ ԵԱՀԿ Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահների միջնորդությամբ: Ինչպես հաղորդում է Ռուսաստանի լրատվական գործակալությունը, առաջին օրը երեք ժամ տեւած բանավեճը ընդհանուր բնույթ է կրել:

«Անատոլու» գործակալությունը Բաքվից հաղորդել է, որ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը նամակ է հղել ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինին, նկատելով, թե պետք է, որ հնարավորին չափ շուտ լուծվի «Ադրբեջան-Հայաստան հակամարտությունը»: Այդ գործում նա կարեւորել է Ռուսաստանի եւ մյուս պետությունների դերը:

ԱՄՆ-ի կառավարության մի բարձրաստիճան ներկայացուցիչ վերջերս հայտարարել է, որ այս տարի Լեռնային Ղարաբաղի հարցը կլինի նորանկախ պետություններին առնչվող Միացյալ Նահանգների գործունեության հիմնական ուղղություններից մեկը: Ըստ նրա, ԱՄՆ-ը գտնում է, որ ներկայումս սկսվել է հակամարտության կարգավորման կարեւոր փուլ, եւ կարող են ծեծվել խաղաղարար լուրջ քայլեր: Նա նշել է, որ ԵԱՀԿ շրջանակներում բանակցությունների եւ բուդապեշտյան հանդիպումների ընթացքում ծեծվել է բերվել որոշակի առաջընթաց, եւ հույս հայտնել, որ առաջիկայում այն կզարգանա: Ամերիկյան կառավարության ներկայացուցիչն ավելացրել է, որ ԱՄՆ-ը հավանություն է տալիս ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներից դուրս Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ վերջերս կայացած ուղղակի բանակցություններին եւ ամեն ինչ անում է այդ ուղղությամբ առաջընթացի հասնելու համար: Ամերիկյան դիվանագետը նշել է, որ ԱՄՆ-ը երկու պետությունների ղեկավարներին օգնելու պատրաստակամություն է հայտնել՝ տարածաշրջանում խաղաղության հաստատմանը որեւէ սպառնալիքի առկայության դեպքում: ԱՄՆ-ի կառավարության ներկայացուցիչն ասել է նաեւ, որ ԱՄՆ-ի քաղաքականությունը նպատակաուղղված է պաշտպանելու տարածաշրջանի երկրների անկախությունը, ինքնիշխանությունը եւ զարգացումը: ԱՄՆ-ը մտադիր է աջակցել այդ երկրների ինտեգրացմանը, ամրապնդել ժողովրդավարության եւ բարեփոխումների կողմնակիցների հետ, ինչպես նաեւ ընդլայնել կապերը տարածաշրջանի բոլոր երկրների հետ: ■

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիան հրաժեշտ տվեց Միտերանին

Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մասնակցեց հուղարկավորությանը եւ հոգեհացին

ՌԱՖՖԻ ՀԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍ
Մեր թղթակից, հեռախոսով
Փարիզ, 11 հունվար

«Ֆրանսիայի վերջին թագավորը, վերջին թագավորականը, աստվածը...» եւ տակավին մի շարք անվանակոչումներով հեղեղված են ֆրանսիական ու եվրոպական անխտիր բոլոր թերթերը: Բացի Չինաստանի եւ Իրաքի թերթերից, որոնք համեստ մի քանի տողով են արտահայտվել նախագահ Միտերանի մահվան մասին, առանց չափազանցության բոլոր տարիները, հեռուստատեսությունը եւ միջազգային հաղորդակցության մյուս միջոցները կարծես թե առլցված են միտերանամանիայով: Մահվան հետեւյալ օրն իսկ, Ֆրանսիայի օրաթերթերը, ընդամենը մի գիշերվա մեջ, փոխադարձ յուրաքանչյուրով՝ 16, 24 եւ կամ 32 էջանոց հատուկ համարներ հրատարակեցին նվիրված Ֆրանսուա Միտերանին: Աղեղն նրա մասին այս մի քանի օրվա ընթացքում 64 գիրք է հրատարակվել, եւ անշուշտ մի այդքան էլ կհրատարակվի առաջիկա օրերին: Անմնացորդ հայրենասիրությունից մինչեւ ուսանողներին նվիրված հեռուստածրագրերը, մինչեւ իսկ մարզական հաղորդումները խոսում են Միտերա-

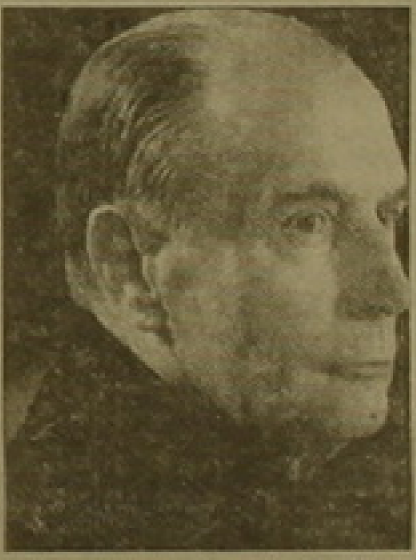

նի քաղաքականության, կյանքի, նախընտրած ճաշատեսակների, ոճերի, մեդալների, սիրած գրքերի ու հեղինակների մասին: Այս օրերին աղեղն ոչ ոք այլեւս չի խոսում Ֆրանսիայի սոցիալ-տնտեսական վիճակի, գործադուլների, գործազրկության, արտաքին քաղաքականության սխալների մասին:

Այսօր կայացած հուղարկավորությանը ներկա էին աշխարհի 171 երկրների ներկայացուցիչներ, որոնցից 61-ը՝ այդ երկրների նախագահներ կամ վարչապետներ, նույնիսկ թագավորներ, իշխաններ եւ իշխանուհիներ:

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, միայն իր 2 թիկնապահների ուղեկցությամբ, հունվարի 10-ի երեկոյան ժամը 22-ին ժամանեց Ռուասի Շարլ դը Գոլ օդանավակայան, որտեղ վայրէջք էր կատարել նախագահական օդանավը: Նախագահին դիմավորեցին Փարիզում ՀՀ դեսպան Վիգեն Չիտեչյանն ու առաջին խորհրդական Հայկ Գասպարյանը: Օդանավակայանի դատարկ դահլիճում, մի կարճ խորհրդակցությունից հետո, Հայաստանի նախագահը ֆրանսիացի ոստիկանների ուղեկցությամբ մեկնեց «Օթել Սենտ Ջեյմս» հյուրանոց:

Տես # էջ 2

Հավանություն Եվրամիության հետ գործակցելու նախագծին

ԵՐԵՎԱՆ, ՀՈՒՆՎԱՐ 11, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 11-ին կառավարությունը հավանություն է տվել Հայաստանի եւ Եվրամիության եւ նրա անդամ պետությունների միջեւ գործընկերության ու համագործակցության համաձայնագրի նախագծին: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից, համագործակցության նպատակը քաղաքական, առեւտրատնտեսական եւ մշակութային կապերի ընդլայնումն է, տնտեսական բարեփոխումների շարունակությունը Հայաստանում: Միաժամանակ, ՀՀ 1996 թ. առաջին եռամսյակի հանրապետական բյուջեն՝ եկամուտների գծով սահմանվել է 18.688.466,8 հազ. դրամ, ծախսերի գծով՝ 22.409.266,8 հազ դրամ, դեֆիցիտը՝ 3.720.800 հազ. դրամ: ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայության տեղեկատվության համաձայն, որոշումն այդ մասին ընդունվել է կառավարության հունվարի 11-ի նիստում:

ԼՂ խորհրդարանի արտահերթ նիստ հունվարի 16-ին

ԼՂՀ նախագահի հրամանագրով հունվարի 16-ին Ստեփանակերտում կհրավիրվի ԼՂՀ խորհրդարանի արտահերթ նիստ: Հունվարի 11-ին ստորագրված նախագահական հրամանագրի, խորհրդարանականներին կներկայացվի «ԼՂՀ նախագահի 1995 թ. տարեկան հաղորդումը հանրապետության քաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի մասին»: Խորհրդարանի արտահերթ նիստ հրավիրելու եւ նրա օրակարգը ճշտելու իրավունքը հանրապետության նախագահինն է վերապահված մեկ տարի առաջ ընդունված «ԼՂՀ նախագահի մասին» օրենքով: ԱՐԱՐ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Լեբեդը կփոխարինի՞ Ելցինին ... նաեւ Զյուգանովն ու Ժիրինովսկին

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մերձդնեստրյան մարզում Ռուսաստանի 14-րդ բանակի նախկին հրամանատար Ալեքսանդր Լեբեդը «Ռուսաստանի համայնքների կոնգրես» ընտրական միավորման համագումարի կողմից թեկնածու է առաջադրվել Ռուսաստանի նախագահի հունիսին կայանալիք ընտրություններում: Նույնպես ունենալով ոպոզիցիոնների առջեւ գնահատելի Լեբեդը խոստացել է բայց չտալ «սեփականության ոչ մի վերաբաժանում, վարել ազգային շահերի խելոք, բայց հաստատակամ արտաքին ազգային քաղաքականություն»: «Գեներալ Լեբեդի թիմում կլինեն միայն անբասիր ազնիվ պրոֆեսիոնալներ»:

Մեկ այլ աղբյուրից տեղեկանում ենք, որ հունվարի 11-ին երկրի նախագահության համար իր թեկնածությունն է առաջադրել նաեւ լիբերալ դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Ժիրինովսկին: Բնականաբար, նույնն է արել նաեւ Ռուսաստանի կոմունիստների ղեկավար Զյուգանովը:

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. Ռադոեւ. «Ղզլար ներխուժելու համար պատրաստ ենք ներողություն խնդրել միայն դաղստանցիներից»

Ելցինը շրջադարձ գեներալ Նիկոլաեւի հրաժարականը

Իրադրությունը Պերվոմայսկ խուտորի շրջանում, որտեղ ներկայումս գտնվում են Դաղստանի Ղզլար քաղաքի զինված գործողությանը մասնակցած չեչեն գրոհայինները եւ նրանց պատանդները, մնում է խիստ լարված: Խուտորի մոտակայքում գրոհայինները պատանդ են վերցրել հսկիչ կետի Նովոսիբիրսկից գործուղված 37 ոստիկանների: Օդում են ռուսական 2-6 ռազմական ուղղաթիռներ, որոնք մշտապես հետախուզում են չեչենական դիրքերը: Ողջ շրջանը շրջափակված է համապետական զորքերով: Գրոհայինները իրականացնում են շրջանաձեւ պաշտպանություն, ամրացնում են դիրքերը, որպես կենդանի վահան օգտագործելով 37 պատանդ ոստիկաններին եւ 100 բնակիչների: Գրոհայինների ղեկավար Ռադուեւը սպառնացել է, որ համապետական ուժերի մինչեւ 100 մետր ավտոշարասյանը մոտենալու դեպքում, կգնդակահարի պատանդներին եւ պահանջել է շրջանից հեռացնել հատուկ նշանակության ստորաբաժանումները:

Պերվոմայսկ ժամանած Դաղստանի Պետխորհրդի նախագահ Մուհամեդովը եւ ազգությունների ու արտաքին կապերի գծով նախարար Գուսաեւը բանակցել են գրոհայինների հետ: Վերջիններս պահանջել են հրավիրել Կարմիր խաչի ներկայացուցիչներին, արտասահմանյան լրագրողների եւ թույլատրել շարունակել ճանապարհը, ապահովելով շարասյան անվտանգությունը: Հանդիպումից հետո Գուսաեւը հայտարարեց, որ անթույլատրելի է համարում պատանդների արձակման համար ուժի օգտագործումը, քանի որ կարող են զոհվել նաեւ անմեղ մարդիկ: Պետդումայի պատգամավոր Համիդովը, որը նույնպես առանձին հանդիպել է գրոհայինների հետ, հայտնեց, որ Ռադուեւը պատրաստ է Ղզլար ներխուժելու համար ներողություն խնդրել միայն դաղստանցիներից՝ ընդգծելով, որ իրենք մարտնչում են Ռուսաստանի դեմ «հանուն Չեչնիայի ազատության ու անկախության»:

Ռուսաստանի ազգությունների եւ տարածաշրջանի քաղաքականության նախարար Բորիս Միխայլովը զանգվածային լրատվական միջոցների աշխատակիցներին հայտարարեց, որ Ղզլարի գործողության մասնակիցներն անկախության համար մարտնչողներ չեն, այլ ահաբեկիչ տարրեր, որոնցից շատերը վարձկաններ են:

Վերջին տվյալների համաձայն, ՌԴ համապետական սահմանապահ ծառայության տնօրեն Անդրեյ Նիկոլաեւը համաձայն չլինելով իր հասցեին արված Ելցինի քննադատությանը, հրաժարական է տվել, սակայն նախագահը չի ընդունել այն:

Այսօր Ղզլարում տեղի կունենա ՌԴ կազակների միության համաժողովը, որտեղ կքննարկվի տարածաշրջանում ստեղծված իրադրությունը: Վերջինիս ղեկավարությունը պատրաստակամություն է հայտնել աջակցելու համապետական զորքերին պատանդներին ազատ արձակելու հարցում:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Ճապոնիա. Տոմիիչի Մուրայաման հրաժարական տվեց

ՏՈԿԻՈ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիայի կառավարությունը լրիվ կազմով հրաժարական է տվել: Պատճառը՝ Ճապոնիայի խորհրդարանում կառավարության նոր ղեկավարի թեկնածության քննարկությունն է, որը պետք է փոխարինի մեկուկես տարի իշխանության գլուխ մնալուց հետո, դեռեւս անցյալ ուրբաթ այդ պաշտոնից իր հեռանալու մասին հայտարարած Տոմիիչի Մուրայամային: Ակնկալվում է, որ նոր կաբինետը կգլխավորի լիբերալ-ժողովրդավարական կուսակցության 58-ամյա առաջնորդ Ռյուտարո Հաշիմոտոն, որը ներկայացնում է երկրում կառավարող եռակուսակցական կոալիցիայի առաջատար ուժը:

Հոնկոնգը իրավունք կունենա անձնագրեր շնորհելու

ՊԵԿԻՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, WSJ: Հայտնի է, առաջիկա տարի Հոնկոնգը կդադարի բրիտանական հսկողության մաս կազմելուց եւ կվերադարձվի Չինաստանին: Հիմնվելով այս կապակցությամբ բանակցություններ ունենալու համար օրերս Պեկինում գտնվող Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Մալկոլմ Ռիֆկինդի եւ Չինաստանի ղեկավարների միջեւ համաձայնություն գոյացավ, որ Հոնկոնգը միշտ կպահի անձնագրեր շնորհելու իր իրավունքը: Այնուամենայնիվ, բանակցություններում Չինաստանը պնդեց Հոնկոնգի օրենսդիր մարմինը փոփոխելու իր պահանջը:

digitised by A.R.A.R.@

– Ո՞րն էր ակումբի ստեղծման պատճառը:

– Վերջին տարիներին այնքան իրավիճակ էր ստեղծվել, որ լրագրողների միջեւ մասնագիտական կապերը շատ թույլ էին: Քիչ թե շատ շփվում էին խմբագրություններում համախմբված կամ մամուլի ա-րի եւ տաղանդավորասահմանությունը եւ գովազդի խնդիրներին կամ սուանձին օրենք, որը հստակ կսահմանի «դեկսական գաղտնիք» հասկացությունը:

– Երեւանի մամուլի ակումբը սկզբնական շրջանում ծրագրեր մշակեց, որոնք ներկայացվեցին մամուլի կենտրոն ստեղծելու գաղափարը, որը մեծ տեղեկատվական աջակցություն ցույց կտա լրագրողներին:

– Վերջին շրջանում ՄԱԿ-ի հովանու ներքո սկսվեցին մամուլի ազգային ակումբ ստեղծելու մասին քննարկումներ: Դրանք առայժմ

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

Լրագրողները համախմբման կարիք ունեն

1995 թվականի հուլիսի 18-ին հիմնադրվեց եւ օգոստոսի 21-ին արդարադատության նախարարությունում գրանցվեց Երեւանի մամուլի ակումբը, որի ստեղծման աշխատանքներին մասնակցեցին հիսունից ավելի լրագրողներ: Այսօր արդեն ակումբի անդամ են 44 լրագրող, իսկ երկուսը արտասահմանյան անդամ: Ստեղծվել է խորհուրդ (16 հոգի) եւ վարչություն (9 հոգի): Արդեն իսկ ակումբը կամեր է հաստատել բրիտանական Արեւելք-Արեւմուտք կենտրոնի, Եվրոպական զանգվածային լրատվության միջոցների ինստիտուտի, ԱՄՆ մի շարք լրագրողական կազմակերպությունների հետ: Ակումբի նպատակներին եւ հետագա գործունեությանը ծանոթացնելու նպատակով, զրույցի հրավիրեցինք Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանին:

...ալխներին մասնակցող լրագրողները: Մինչդեռ մեր մամուլը համախմբման կարիք ունի: Ցավոք սրտի, եղած կազմակերպությունը` Ժուռնալիստների միությունը, զբաղվելով լրագրողների սոցիալական հարցերով, վերջերս համախմբման խնդիրներով չէր կարողանում զբաղվել: Իհարկե կային ֆինանսական, տնտեսական պատճառներ: Միգուցե նաեւ այդ կազմակերպությունը բարոյապես հոգնած էր: Եթե Ժուռնալիստների միության անդամներն ակտիվ լինեին, միության ղեկավարության կողմից ոչ մի արգելք չէր լինի: Եւ միությունը վերջին տարիներին պասիվ էր ոչ թե ղեկավարության, այլ մեր բոլորի պատճառով: Ուստի, երբ առիթ եղավ, ակտիվ լրագրողները համախմբվեցին եւ ստեղծեցին ավելի երիտասարդների կազմակերպություն: Առաջինը դրվեց մասնագիտական միջավայր ստեղծելու խնդիրը: Իհարկե, դա չենք հասկանում միայն լրագրողների սրճարան կամ ակումբ ստեղծելով, այլ ավելի լայն իմաստ ենք ներառում, ընդգրկելով նաեւ մասնագիտական աշխատանքի դաշտը:

Դա վերաբերում է նախ մամուլի գործունեության, օրենսդրական հիմք ստեղծելու շուրջ աշխատանքներին: Հայտնի է, որ այժմ կա ընդամենը Մամուլի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների վերաբերյալ օրենք, որի ընդունմանը, բացի Գեւ համաձայնությունից, ոչ մի լրագրող չի մասնակցել: Օրենքը շատ թույլ է եւ չի կարող կարգավորել մամուլ-իշխանություններ հարաբերությունները: Այսինքն, օրենսդրական դաշտի ընդլայնման կարիք կա, դա կվերաբե-մի շարք միջազգային կազմակերպությունների, նախատեսվում էր լույս ընծայել ակումբի տեղեկագիր: Ի՞նչ վիճակում է այդ աշխատանքների ընթացքը:

– Տեղեկագրի հարցը խիստ կարեւոր է, որովհետեւ դեռ բյուլետենները լինեն առաջ, որ կազմակերպությունը համախմբվում է մամուլի օրգանի շուրջ: Բայց մենք նպատակ ունենք տեղեկագիրն անվճար տարածել լրագրողների շրջանում, ուստի փորձեցինք գտնել ֆինանսավորման մի շարք հնարավորություններ, բայց այդ հարցը վերջնական լուծում չի ստացել:

Մեր հիմնական ծրագիրը վերաբերում է մամուլի մասնակցությանը նախագահական ընտրություններին: Քանի որ խորհրդարանական ընտրությունները փույլ անցան, որ Հայաստանի մամուլը շատ քիչ ազդեցություն ունեցավ ընտրությունների նախապատրաստական ընթացքի եւ թե հասարակական կարծիքի ձեւավորման գործում, ավելի կարեւորվեց այդ ուղղությամբ տարվելիք աշխատանքը:

Դա երեւի պայմանավորված է նաեւ նրանով, որ մեզանում համարյա չկա ազատ մամուլ, որովհետեւ չկա մամուլի օրգան, որ այս կամ այն խմբակային դիրքորոշման շահագրգռվածություն չունենա:

Մեր ծրագիրը կազմել եւ ներկայացրել ենք ՏԱՍԻՍ-ի Ժողովրդավարական ծրագրին, որը նախատեսում է սեմինարներ երեւանյան եւ շրջանային լրագրողների համար, ինչպես նաեւ մամուլի դիտարկումների (մոնիտորինգի) հիման վրա արված վերլուծությունների անցկացում: Ծրագրին ընդգրկված է նաեւ ընտրությունների ընթացքում միջազգային ընթացքի մեջ են, կա՞ն անհարթություններ, եւ ո՞րն է այս պայմաններում Երեւանի մամուլի ակումբի վարչության դիրքորոշումը:

– Այդ քննարկումները դեռեւս գործնական արդյունք չեն տվել, որովհետեւ այդ նախաձեռնության հեղինակները չեն ուսումնասիրել եղած փորձը: Երեւանի մամուլի ակումբի ստեղծման ժամանակ մենք ուսումնասիրել ենք միջազգային փորձը: Իսկ ՄԱԿ-ի կազմակերպած ժողովին նույնիսկ չհրավիրվեց Երեւանի մամուլի ակումբը: Չեմ ցանկանա մեղադրել ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներին, որովհետեւ նրանք ուղղակի կարող էին ծանոթ չլինել մեր մամուլի վիճակին:

Պատճառներից մեկն էլ թերեւս այն էր, որ անհրաժեշտ խորդոյություն չէինք ծավալել մեր կատարած աշխատանքի մասին:

– Ի վերջո, ինչպե՞ս կարող են դառնալ Երեւանի մամուլի ակումբի անդամ:

– Մեր առաջին պահանջն է, որ լրագրողը լինի պրոֆեսիոնալ եւ անկախ իր խմբագրական կողմնորոշումից չխախտի մասնագիտական էթիկայի սկզբունքները: Թեեւ, եթե կանք նաեւ այն եզրակացության, որ ստեղծագործական աշխատանքն ինչ-որ սուբյեկտիվիզմ պետք է պարունակի: Ուստի եւ ստեղծվեց մասնագիտական էթիկայի հանձնաժողով, որն էլ ներկայացնում է իր կարծիքը, եւ դրա հիման վրա վարչությունը կայացնում է անդամ ընդունելու որոշումը: Դեռեւս որեւէ մեկի մերժման դեպք չի եղել: Դա խոսում է այն մասին, որ մեզ դիմում են նրանք, ովքեր ընդունում են մամուլի ակումբի սկզբունքները:

ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՍԵՐՅԱՆ

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիան հրաժեշտ տվեց Միտերանին

Նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը մասնակցեց հուղարկավորությանը եւ հոգեհանգստին

Սկիզբը էջ 1

Այսօր առավոտյան ժամը 10-ին Փարիզի Նոտր Դամ (Աստվածամոր) տաճարում պատարագ մատուցվեց Ֆրանսուա Միտերանի հոգու համար, հատկապես հրավիրված 1500 անձնավորությունների ներկայությամբ: Մինչ նույն պահին, չափազանց համեստ պայմաններում, միայն ընտանեկան պարագաների մասնակցությամբ, Միտերանի հուղարկավորությունն ու թաղումն էր տեղի ունենում նրա հայրենական ժառնակ գյուղաքաղաքում (Կոնյակի նահանգ): Փարիզի կարդինալ, մոնսենյոր Լյուստիժեն, ավելի քան 60 երկրների պետերին, որոնց մեջ էին Բորիս Ելցինը, Յասեր Արաֆաթը, Սուլեյման Դեմիրելը, Հելմուտ Քոլը, Ֆիլիպ Գոնզալեսը, Շիմոն Պերեսը, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, Ջոն Մեյջորը, Ալ Գորը եւ ուրիշներ, մեկիկ մեկիկ դիմավորում էր Նոտր Դամ տաճարի առաջ եւ առաջնորդում ներս: Ուշադրության կենտրոնում էր Թուրքիայից հատուկ հրավիրված, Միտերանի մտերիմ գրող, ֆրանսական ծագումով Յաշար Քեմալը:

Լրագրողների ուշադրության կենտրոնում էին ժամանող յուրաքանչյուր պետության գլխավորի ամենաարտաքին ժեստերն անգամ, բարեւելու ձեւը, արտաքերած նախադասությունները:

Պատարագը մատուցվեց մոնսենյոր Լյուստիժեի կողմից, մինչ տաճարի մոտիկ հրապարակում հսկայական էկրանի վրա ցույց էր տրվում ներսում կատարվող անցուդարձը:

Պատարագից հետո, ներկա պետական անձնավորությունները ուստի կաններ ուղեկցությամբ նստեցին ինքնաշարժ: Նրանք առաջնորդվեցին Էլիզեի պալատ, որտեղ մտնելուց առաջին շարքում էին Յասեր Արաֆաթը, Հոսնի Մուբարաքը, Հելմուտ Քոլը, որոնցից հետո գալիս էին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Հեյդար Ալիեւը: Չմոռանանք ասել, որ մեր հանրապետության նախագահը տաճարում տեղ էր գրավել առաջին շարքի վրա, իսկ նրա ճիշտ հետեւում, 2-րդ կարգի վրա՝ Հեյդար Ալիեւը: Մեր այլեւս չվրիպեց այն պահը, երբ Լ. Տեր-Պետրոսյանն ու Հ. Ալիեւը բավական մտերմիկ զրույցի էին բռնվել...

Էլիզեի պալատում տրված հոգեճաշից հետո, դարպասից ամենաառաջինը դուրս եկավ Հելմուտ Քոլը, որը չէր կարողացել զսպել իր արցունքները: Նա ասաց. «Ես մի մեծ բարեկամ եմ կորցրել»: Քոլի մեկնումից հետո սկսեցին դուրս գալ մյուս անձնավորությունները, որոնցից միայն Բորիս Ելցինին ուղեկցեց նախագահ Ժակ Շիրակը: Վերջինս Ռուսաստանի նախագահի հետ ռուսերեն էր խոսում: Ելցինն ավտոմեքենան նստելուց առաջ, ներկա հարյուրավոր լրագրողների առաջ իր երկու թեւերը բանալով ասաց. «Տեսնում եք, ես միշտ առողջ եմ», մինչ Ժակ Շիրակը նրան «դասվիդանիա» էր ասում...

Այնուհետեւ սկսվեց տեղատարափ անձրեւ, եւ նախագահ Շիրակը արդեն պալատի ներսում էր հրաժեշտ տալիս հրավիրյալներին, որոնք շտապ մտնում էին իրենց սպասող ավտոմեքենաները եւ մեկնում դեպի հյուրանոց կամ ուղղակի՝ օդանավակայան:

1995 թ.-ի աշնանային զորակոչը կատարվել է 100 տոկոսով

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ավարտվել է 1995 թ.-ի աշնանային զորակոչը: ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվական կենտրոնից «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին տեղեկացրեցին, որ զորակոչը կատարվել է 100 տոկոսով: Նշենք, որ 1994 թ.-ի աշնանային զորակոչը կատարվել էր 99.61 տոկոսով:

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Գաղտնագրերը հայտնել է Ա. Արծրունին

Ամբաստանյալը չաշարկից հայտարարության դեմ

«Դրո» գործը վարող դատական կոլեգիան երեկ ավարտեց համակարգչային «դատախազի» նորյա խմբերը: Ներկաներից մեծ մասի համար այն արդյունավետ էր, ոչ միայն համակարգչային տեխնիկային ծանոթացման, այլեւ պարզաբանվեցին մի շարք հարցեր, որոնք մինչեւ օրս անորոշ էին թե դատական կոլեգիայի եւ թե ամբաստանյալների համար:

Համակարգիչը զննած Ռուբեն Թորոյանը, որն ի դեպ, իբրեւ վկա էր հարցաքննվում, ասաց, որ գաղտնագրված ֆայլերը բացելու նպատակով կես ժամով աշխատանքային սենյակ են տարել Ա. Արծրունուն, որն էլ հայտնել է իր երբեմնի օգտագործած գաղտնագրերը: Ասվածից հետո Ռ. Թորոյանին ակտիվորեն հարցեր տվեցին նաեւ ամբաստանյալները` Գեղամ Մանուկյանը, Հրանտ Մարգարյանը եւ Արա Հարմանդայանը: Նրանց հարցումներին տված պատասխանից հայտնի դարձավ, որ Ա. Արծրունին գաղտնագրերը հայտնել է ՀՀ նախագահի եղույթից գոնե 5 օր առաջ, աշխատանքային սենյակում գտնվելու ժամանակ եղել է ֆիզիկապես առողջ վիճակում եւ ոչ մի պահ չի մոտեցել համակարգչին ու չի աշխատել նրանով: Պետական մեղադրողի հարցին Ա. Արծրունին ներկայումս զգուշում է նրանց աշխատանքից, մինչդեռ նախապես ակնկալում է եղել, այն ժամանակ չի՞ բողոքել, համակարգչային մասնագետը բազմակի պատասխան տվեց: [illegible]

զննումն ավարտելուց հետո նրա «Լեո» համակարգիչը եւ դիսկետները մնացել են քննիչների մոտ եւ իրենց ներկայությամբ չեն կնքվել:

Դրան հաջորդած Ա. Արծրունու նրպատակային հարցումին հնարավո՞ր է կեղծումներ կատարել համակարգչում Ռ. Թորոյանը չպատասխանեց, սակայն ավելացրեց. «Կարող է կեղծվել, բայց դա չի խմացվի»: Նախագահողի կես կատակ երկու հանգումն այս էր «ստացվում է, որ համակարգիչը ազնիվ մեքենա չի»: Համակարգչային մասնագետի հետ իր պարզաբանումներն ավարտելուց հետո ամբաստանյալ Ա. Արծրունին հայտարարեց, որ նրա պատասխանում նրա դեմ որեւէ առարկություն չունի:

Ա.Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5-րդ տարի
Գրանցված է հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԷՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆՅԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւ եւ ասուծենչոր ԴԱՆԵԼ ԴԱԼԱՔԵԱՆ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայուծիր «Ազգ» թերթի.
Ցերեկը «Ազգին» պատասխանատու է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ քաղաքացին կարող է հաշիվ բացել արտասահմանում

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության յուրաքանչյուր ռեզիդենտ կարող է հաշիվ բացել ցանկացած արտասահմանյան երկրում: Սակայն դրա համար, համաձայն ՀՀ ԿԲ-ից ստացված տեղեկատվության, հարկավոր է նախապես դիմել հանրապետության հարկային վարչությանը: Ըստ տեղեկատվության, գումարը կարելի է փոխանցել ինչպես ՀՀ բանկերի, այնպես էլ անձերի միջոցով:

Զինված դարտերին, ձեռնարկությունները հաջողությամբ սեփականաշնորհվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 11-ին տեղի ունեցած այս տարվա առաջին լոտային աճուրդում սեփականաշնորհվեց 6 ձեռնարկություն: Վաճառքի հանված ձեռնարկությունների մեկնարկային ընդհանուր արժեքը 3 մլն. 570 հազ. դրամ էր, սակայն աճուրդի արդյունքում այս թիվն աճեց 11,7 անգամ եւ հասավ 41 մլն. 808 հազար դրամի: Նշված գումարի մեծ մասը՝ 32 մլն. 560 հազար դրամ, առաջարկվեց Չարենցի լայն սպառման ապրանքների գործարանի դիմաց: Վերջինիս վաճառքի գինը գերազանցեց մեկնարկայինը (ընդամենը 280 հազ. դրամ) ավելի քան 115 անգամ: Աճուրդի հանված մյուս հինգ ձեռնարկություններից (Հրազդանի «Արաքս» ֆիրմա, Արագյուղի մասնաճյուղ, Գուգարքի ջերմատնտեսություն, «Ակնոծեռնարկություն», Հրազդանի կերերի գործարան) համեմատաբար հաջող վաճառվեցին Հրազդանի կերերի գործարանը եւ Երեւանի Համաշխին «Արաքս» ֆիրման, համապատասխանաբար 2 մլն. 500 հազ. եւ 4 մլն. 350 հազ. դրամով մեկնարկային արժեքը գերազանցելով 8 եւ 3 անգամ: Ի դեպ, «Արաքս» ֆիրման ուներ իր վաճառքի գինը գերազանցող պետական պարտք՝ 9 մլն. 487 հազ. դրամ: Պարտքեր ունեին եւս 4 ձեռնարկություններ, ընդամենը՝ 2 մլն. 606 հազար դրամի չափով:

Բազային կենսաթոշակի չափը 2200 դրամ

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ կառավարության հունվարի 11-ի որոշմամբ, ի կատարումն «ՀՀ քաղաքացիների պետական կենսաթոշակային ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի, բազային կենսաթոշակի չափը 1996 թ. հունվարի 1-ից սահմանվել է 2200 դրամ, աշխատանքային ստաժի յուրաքանչյուր տարվա համար տրվող հավելման չափը՝ 15 դրամ կամ բազային կենսաթոշակի 0,68%-ը: Ինչպես հայտնեցին կառավարության մամուլի ծառայությունից, ՀՀ սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժի եւ փախստականների հարցերի նախարարությանը հանձնարարվել է «ՀՀ քաղաքացիների պետական կենսաթոշակային ապահովության մասին» ՀՀ նոր օրենքին համապատասխան կենսաթոշակների վերահաշվարկման աշխատանքներն ավարտել մինչեւ 1996 թ. մարտի 15-ը: Այդ ժամանակահատվածում կենսաթոշակները կվճարվեն նախկին չափերով, իսկ վերահաշվարկման աշխատանքներն ավարտելուց հետո անցած ժամանակահատվածի տարբերությունը կտրվի միանգամից: Հաստատվել է «ՀՀ քաղաքացիների պետական կենսաթոշակային ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածով նախատեսված կենսաթոշակ նշանակելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Բաց նամակ «Քրդստան» կոմիտեի նախագահ Չարքյազե Ռաշին

«Ո՞վ է ձեր էշին չոր ասել»

Դեկտեմբերի 26-ին Երեւանում, «Բոսան» թերթի խմբագրատանը մամուլի ասուլիս է անցկացրել «Քրդստան» կոմիտեի նախագահ Չարքյազե Ռաշը՝ «Քրդական հարցը ՀՀ-ում» թեմայով: Այդ մասին տեղեկացա «Ազգ» թերթի՝ դեկտեմբերի 27-ի համարում տպագրված «Չարքյազե Ռաշ. «Քրդերն այսօր քաղաքական ուժ են եւ ոչ թե չոքանների հավաքածու»» թղթակցությունից:

Ասուլիսի թեման զարմանք պատճառեց: Իսկ խոսքի այն տոնը, որը նկատելի է ելույթում, հնչում է որպես սպառնալիք հայ ժողովրդի հասցեին: «Այն հանգամանքը, որ հրավիրված շուրջ 30 լրատվական միջոցների ներկայացուցիչներից այսօրվա ասուլիսին մասնակցում են ընդամենը երեքը, կարծում եմ, համապատասխան քաղաքական վերաբերմունքի դրսեւորումն է եւ այսուհետեւ հաշվի կառնվի մեր հետագա գործունեության ընթացքում»:

Այսինքն ինչ, հաշվեհարդա՞ր կտեսնեք Հայաստանի ու նրա ժողովրդի հետ: Այլ կերպ չեմ կարող մեկնաբանել նրա այս հայտարարությունը: Սա իրոք բացահայտ ահաբեկչություն է խաղաղասիրական կուսակցության՝ PKK-ի ներկայացուցիչներին յոպասուպարելը, նրանց նորից Թուրքիա վերադարձնելու խնդիրը:

«Ո՞ւր է մարդու իրավունքների հանրաճանաչ նորմերի պահպանության մասին օրենքի կիրառումը, համապատասխան վերաբերմունքը մարդու նկատմամբ», հայտարարում է պրն Չարքյազը, անտեսելով դրկից պետությունների միջազգային հարաբերություններից բխող օրենքներն ու շահերը:

«Այսօր տասնյակ քրդեր, որոնք Հայաստանի քաղաքացիներ են, հայտարարում է նա, պաշտոնապես PKK-ի անդամներ են: Ինչո՞ւ եք այք փակում, ո՞ւմ եք խաբում»: Նախ դա կեղծ վարկած է, որովհետեւ իրոք Հայաստանում ապրող քրդերին կարելի է մատների վրա հաշվել եւ, երկրորդ, եթե կան այդպիսիք, ապա թող գնան «արյան կանչով» օգնելու իրենց հայրենակիցներին, քանի որ դարձյալ Չարքյազի վկայությամբ, «Հայաստանի քրդական համայնքը սեփական ազգային պետականության կերտման ուղիներում մարտնչող իր մայր ժողովրդի անկտրում ոգու կողմնորոշումն ծեռից: Ո՞ւր են հումանիզմը, մարդու իրավունքները: Մի բան պարզ է, մի քանի քրդերի հանձնելով՝ միջին դարերից եկող թուրքերի եւ հայերի թշնամությունը չի վերանա, որքան էլ «դիվանագիտական» քայլեր կատարվեն: Վաղ թե ուշ քրդերը կհասնեն ազատության, այն ժամանա՞կ...»: Նորի՞ց հարցնենք, թե ի՞նչ է նշանակում «այն ժամանակ...»: Այն ժամանակ դուք հաշվեհարդա՞ր կտեսնեք հայերի հետ: Ամոթ ձեզ: Այդպիսի սպառնալիքներով հեռուն չեք գնա:

Այժմ պարզենք, թե ինչ է իրենից ներկայացնում քրդական համայնքը Հայաստանում: Այն օրերին, երբ դաժանաբար հաշվեհարդար էին տեսնում հայերի հետ, երբ Ղարաբաղում ազգային ազատագրական պայքար էր ծավալվում, Հայաստանում ապրող ադրբեջանցիների հետ համահավասար Հայաստանը լքեցին նաեւ բոլոր քրդերը: Ո՞վ էր ձեր էշին չոր ասել: Եւ այսօր մեր հանրապետությունում ապրող քրդերին կարելի է իրոք մատների վրա հաշվել: Իսկ եթե շարունակում եք Հայաստանում ապրող մոտ 60 հազար եզդիներին համարել քրդեր, ապա մեկընդմիշտ մոռացեք այդ, պրն Չար- րարատյան դաշտավայրի շրջաննե՞րը:

Դուք անամոթաբար ոտնձգություն եք կատարում պատմական իրողության դեմ: Ցույց եւ պատրաստ եք կրկին 15 թվականի Մեծ եղեռնի տարիների նման զորակցե՞լ երիտթուրքերին, կոտորելով հայերին ու եզդիներին:

Տեսնենք, թե հայաստանաբնակ մի քանի քրդերի համար ստեղծված «Քրդստան» կոմիտեն ինչով է զբաղված:

Հայ ժողովուրդը, կարելի է ասել, աշխարհում ամենաինտերնացիոնալ ժողովուրդն է: 1994 թ. հոկտեմբերի 21-ին Մոսկվայում, ԱՊՀ շրջանակներում կնքվեց «Ազգային փոքրամասնությունների պատկանող անձանց իրավունքների ապահովման մասին» կոնվենցիան, որի առաջին վավերացնողներից մեկը եղավ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը: Նրանում ասված է, որ «պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրն ազգային փոքրամասնության պատկանող անձանց երաշխավորում է քաղաքացիական, քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, մշակութային իրավունքներ եւ ազատություններ՝ մարդու իրավունքների բնագավառում հանրաճանաչ միջազգային չափանիշներին

«Քրդստան» կոմիտեի կողմից: Անհասկանալի է, թե սա ի՞նչ քրդական հարց է, որին Հայաստանի Հանրապետության միջամտության պահանջն է ներկայացնում մի համայնքի ներկայացուցիչ, որն ավելի քան 70 տարի վայելել է հայ ժողովրդի ամենաջերմ բարեկամությունը: Իսկ այսօր, մոռանալով բարեկամության շնորհիվ քուրդ ժողովրդի ձեռք բերած նվաճումները, հայտարարում է, որ քրդերը «զրկված են հանրապետության հասարակական քաղաքական կյանքին ու պետական շինարարության գործընթացին մասնակից լինելու հնարավորությունից, ըստ երեւույթին նաեւ իրավունքից», եւ որ «իր սոցիալ-տնտեսական վիճակի հանդեպ նկատելի չէ պետական սատարման եւ ոչ մի հեռանկար»:

«Քրդստան» կոմիտեի նախագահն իր ելույթում «համ նալին է խփում, համ մեխին»: Հիշեցնենք, որ քրդերը Հայաստանում ունեն իրենց թերթերը, ռադիոհաղորդումները, արեւելագիտության ինստիտուտում եւ «Դավիթ Անհաղթ» համալսարանում՝ քրդագիտության բաժիններ, գրողների միությունում՝ քուրդ գրողների բաժանմունք, մինչդեռ հայտարարում է, թե «քրդերի համար լիարյուն մշակութային կյանքը կարող է գոյության իրավունք նվաճել միայն անոտսու երազանքներում»:

Պարզվում է, որ նրան զայրացրել է ոչ թե Հայաստանում ապրող քրդերի իրավունքներն ու շահերը «ոտնահարելը», մի բան, որը բացառված է, այլ Թուրքիայից ոչ լեգալ ճանապարհով Հայաստան փախած քրդական աւ-

ունի, այն 1000 թելերով կապված է քուրդիստանաբնակ քուրդ ժողովրդի հետ: Արհեստական թիրս եղանակով խեղդել արյան ձայնը, ինչին ձգտում են Հայաստանի իշխանությունները, չի կարելի»: Տարօրինակ է հնչում, որ մի դեպքում Հայաստանի քրդերին նա կոչ է անում «արյան կանչով» լինել իրենց հայրենակիցների հետ, մյուս կողմից մեղադրում է Հայաստանի իշխանություններին, որ իրենց «պայքարի» շարքերը լքող քրդերին ետ է վերադարձնում իրենց բնակավայր: «Քրդստան» կոմիտեի նախագահը Հայաստանի կառավարությանը նույնիսկ թելադրում է. «Վաղուց ժամանակն է, որ Հայաստանի ղեկավարությունը նախ համարձակորեն որոշակիացնի քրդական ազգային ազատագրական պայքարի հանդեպ որեւէ միանշանակ պետական պաշտոնական դիրքորոշում եւ ապա թուրքերի հետ փոխհարաբերվելիս չանտեսի քրդական համայնքի գոյության փաստը»:

Ի դեպ, «Ռյա Թազա» թերթի՝ դեկտեմբերի 27-ի համարում նույնպես մի տեղեկատվություն է տպագրվել 8 ամսում Հայաստան փախած 10 քրդերին թուրքական կառավարությանը ետ հանձնելու մասին: Այդ առթիվ թերթը հանդես է գալիս մի փոքրիկ խմբագրականով, որի մի հատվածը ներկայացնում եմ ընթերցողի ուշադրությանը:

«Քրդերը կրկին մահը դրամ են դարձել պետությունների ձեռքին: Խնդիրը ո՞ւր մնաց: Քրդերը Թուրքիայի արյունահեղությունից փախչում են «Դեմոկրատական» Հայաստան, «Դեմոկրատական» Հայաստանը նրանց նորից հանձնում է թուրք մարդասպանների

ֆյազ, եզդիներն էլ համբերության սահման ունեն: Բավական է ոտնահարեք աշխատասեր, հայ ժողովրդի իսկական բարեկամ եզդի ժողովրդի ազգային իրավունքները, անտեսեք նրանց ինքնությունը:

Դուք, պրն Չարքյազ, ասում եք, որ «իր զավակների, (այսինքն՝ քրդերի) զորակոչումը հղի է աղետալի հետեւանքներով: Արդեն իսկ զորակայաններում ոտնահարվում է նորակոչիկների ազգային արժանապատվությունը»: Դուք դարձյալ զրպարտում եք: Կարո՞ղ եք ասել, թե քանի քուրդ երիտասարդ է ծառայում հայկական բանակում: Ցույց 1-2 հոգի, ոչ ավելի: Այստեղ դարձյա՞լ դուք եզդի երիտասարդներին, որոնք սիրով են ծառայում հայկական բանակում, համարում եք քուրդ: Չէ՞ որ նրանցից շատերը կամավոր մասնակցում էին Ղարաբաղի ազատագրման վեհ գործին, նույնիսկ շատերը հերոսաբար ընկան այդ պայքարում: Բայց կարո՞ղ եք ասել, թե քանի՞ քուրդ է այդ պայքարում զոհվել հայ ժողովրդին: Իհարկե, ոչ մեկը: Հայաստանում ապրող մյուս բոլոր ազգային փոքրամասնությունների շատ ու շատ զավակներ նույնպես մասնակիցը եղան Ղարաբաղի ազատագրության պայքարին, իսկ դուք հոխորտում եք, որ վաղ թե ուշ ստեղծվելու է Քուրդիստանի պետությունը, «եւ այն ժամանակ բոլորը կդառնան մեզ բարեկամ»: Այդ ո՞ր Քուրդիստանն եք դուք ստեղծում, այն, ինչպես ներկայացված է Ձեր կողմից կազմված «Քուրդիստան» քարտեզո՞ւմ, ուր ներառված են նաեւ Արեւմտյան Հայաստանի ողջ տարածքը, ինչպես նաեւ Ա-

եւ պայմանավորվող կողմի օրենսդրությանը համապատասխան»: Եւ այդ կոնվենցիայով ու դրանից էլ շատ առաջ Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունները՝ ռուսները, եզդիները, ասորիները, հույները եւ այլ ազգերի ներկայացուցիչները միշտ էլ իրենց զգացել են ինչպես իրենց տանը, եղել Հայաստանի լիիրավ քաղաքացի, միաժամանակ սրբությամբ կատարել իրենց քաղաքացիական պարտքը հանրապետության հանդեպ, մնալով հայ ժողովրդի իսկական բարեկամը: Իսկ դուք, պրն. Չարքյազ, առաջնորդվում եք «նստեմ ծոցդ, փետրեմ մորուքդ» ասացվածքի սկզբունքով:

Երբ հայտարարում եք, թե՝ «իշխանություններն արդեն պետք է գիտակցեն, որ քրդական համայնքը քաղաքական ուժ է եւ ոչ թե չոքանների, մածուն ծախողների հավաքածու», ապա, կարող ենք ասել, որ եթե քրդերն այսօր չոքան չեն, ապա դուք՝ Չարքյազե Ռաշ, չոքան եք մնացել ժողովուրդների բարեկամության հասկացողության, պետականության ճանաչման, պետական քաղաքականության ու այլ հարցերում:

Այնպես որ, պարոն Չարքյազե Ռաշ, ճանաչեք ձեր չափը, այլապես որպես ժողովուրդների միջեւ թշնամանք սերմանող անձ դուք կարող եք միջազգային օրենքներով ենթարկվել պատասխանատվության:

ԱԶԻԶ ՏԱՄՈՅԱՆ,
ՀՀ եզդիների ազգային միության ղեկավար

Օգնության բաշխման մեխանիզմներն պետք է կատարելագործվեն

Երեկ, ԱՄՆ-ի Հայ առաքելական եկեղեցու Արեւելյան թեմի Հայ օգնության ֆոնդը հայրենիքի մեջ գործելու տարիներից ի վեր առաջին անգամ հրավիրեց մամուլի ասուլիս, որի հիմնական նպատակը, ինչպես հետագայում պարզվեց, լրագրողներին, հետեւաբար նաեւ բնակչությանը «Փարոս» ծրագրի զարգացման վերաբերյալ ամփոփ տվյալներ հաղորդելն էր: Լրագրողներին բաժանվեցին նաեւ ՀՕՖ-ի գործունեությունը լուսաբանող մանրամասն ծանուցագրեր: ՀՀ սոցիալական ապահովության, բնակչության տեղաշարժերի եւ զբաղվածության փոխնախարար Գագիկ Եգանյանը ասուլիսը սկսեց «Փարոս» ծրագրի նախապատմությունից: Ըստ փոխնախարարի, ծրագիրը մշակվել է 1994 թվականին սոցապ նախարարությունում: Նպատակն է եղել գնահատել հանրապետության բոլոր կարիքավոր ընտանիքներին ըստ կարիքավորության աստիճանի, եւ դա արտահայտել թվային արժեքներով: Ծրագիրը հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից, բայց այն սկսելու համար

նախ անհրաժեշտ էր ֆինանսավորում: Դրա համար «Փարոսը» ներկայացվել է ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալությանը (USAID), որը մինչ այդ պարբերաբար մարդասիրական օգնություն էր հասցնում Հայաստանին: USAID-ն իր հերթին հավանություն է տվել, բայց տեղեկացրել է, որ անհրաժեշտ է լուծել միջնորդ կազմակերպության խնդիրը: Բանն այն է, որ ընդունված կարգի համաձայն, ԱՄՆ-ի կառավարությունն իրավունք չունի անմիջականորեն ֆինանսավորել որեւէ կառավարական օրգանի: Այդ ֆինանսավորումը պետք է կատարվի անուղղակիորեն, որեւէ կազմակերպության միջոցով: Հայաստանում այդպիսի կազմակերպության դեր ստանձնե՞լ է ՀՕՖ-ը, որի հետ ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարությունն ունեցել է համատեղ երկար եւ արդյունավետ աշխատանքի փորձ: Մինչ այդ ՀՕՖ-ը զբաղվում էր հայաստանցիներին ԱՄՆ-ի կառավարության եւ հայ համայնքի միջոցներով ձեռք բերված մարդասիրական օգնություն բաշխելու գործով:

Այսպիսով, «Փարոս» ծրագիրն սկսել է ֆինանսավորվել եւ իրականացվել 1994 թվականի օգոստոս-հոկտեմբեր ամիսներից: Նրա արդյունավետության ամենամեծ փորձարկումը կատարվել է 1995-96 թթ.-ին նավթի բաշխման միջոցով: «Մենք սպասում էինք, որ ծրագիրը կատարյալ չի լինելու, այն պետք է կատարելագործվի փորձարկումից հետո, ասաց Գագիկ Եգանյանը: Նավթի բաշխման ընթացքում, անշուշտ, եղել են նաեւ թերություններ, բայց դժգոհություններն, այնուամենայնիվ, էր կուսեք եմ: Օրինակ, արձանագրվել են դեպքեր, երբ քաղաքացիները ճիշտ տեղեկություններ չեն հաղորդել իրենց ընտանիքների իրական եկամուտների մասին, եւ բացի այդ, բազմաթիվ ընտանիքներ գրանցվել են նավթի բաշխման մի քանի տեղամասերում: Այսպես, 200 հազար մարդկանցից բաղկացած ցուցակի մեջ գրանցվել է 30 հազար կրկնության դեպք: Այժմ նավթի բաշխման կազմակերպիչներն աշխատում են դուրս հանել նրանց ցուցակներից:

Երեւանի մաթեմատիկական մեքենաների գիտահետազոտական ինստիտուտի համակարգչային կենտրոնի ղեկավար Արման Քյուլյուկյանը տեղեկացրեց, որ ներկայումս լրացուցիչ ցուցակներ են կազմվում հունվարի կեսերին այն մարդկանց նավթ բաշխելու նպատակով, որոնք ուշացել են ժամանակին գրանցվել:

Վերջում ՀՕՖ-ի երեւանյան գրասենյակի տնօրեն Ռոյ Թեքեյանը հայտնեց, որ կազմակերպությունը մտադիր է այդ տիպի հանդիպումներ լրագրողների հետ կազմակերպել ամսական երկու [illegible]:

ԳԱՅԱՆԵ [illegible]

ՆԱՄԱԿ

Խաբված ավանդատուների շարքում նաեւ սփյուռքահայեր

Խաբված ավանդատուների մասին շատ է գրվել եւ թվում է՝ ոչ մի նոր բան չենք կարող ավելացնել: Սակայն պարզվում է, որ ազգաբնակչության որոշակի մասի պատած այդ ողբերգության մեջ կա նաեւ մեկ այլ ողբերգություն. հայրենիքում տուն-տեղ դնելու, մի փոքրիկ գործ սկսելու սփյուռքահայ մարդու հույսերի փլուզման դրաման: Ու թեեւ չգիտենք այդ խաբված ավանդատուների շարքում քանի՞ սփյուռքահայ կա, սակայն հրատարակության խնդրանքով խմբագրություն հղված այս նամակը խոսում է դրանցից մեկի մասին, մի երիտասարդ սփյուռքահայի, որ մի քանի տարի առաջ Հայաստան է եկել բնավորվելու, սակայն խաբեության խորշակը չորացրել է նաեւ նրա համեստ կարողությունները, եւ հիմա...

Հայրենիքիս կանչն է ինձ բերել այստեղ հեռավոր Լիբանանից: Պապերիս արյան կանչն է իմ մեջ եւ նրանց ցանկությունը՝ տեսնել ազատ ու անկախ Հայաստանը: Եվ պապերիս ցանկությունն է ինձ ծգել այստեղ: Հայրենիքը սփյուռքահայության համար գաղափար մայր է, աներեւակայելի ու անփոխարինելի մի գանձ, որի արժեքը թերեւս միայն սփյուռքահայությունը գիտի: Եկա իմ հայրենիքը ոտքերս տակ առնելու ու հուսալի հող ունենալու հույսով, ապրելու, աշխատելու մեծ ցանկությամբ եւ այլեւս օտար աշխարհ չգնալու հաստատ որոշմամբ: Եկա իմ երազած ու երբեք չտեսած Հայաստան աշխարհ եւ մեծ հույսերով կենդանի ծրագրեր կազմեցի: Ինձ ավելի [illegible] Հայաստանի փողը համար բնակարան գնեցի եւ սկսեցի աշխատանք ծավալել: Բայց, ավա՜ղ, երեխայի այնքան ցանկալի ու դժվարությամբ ձեռք բերված խաղալիքի կորստի նման փլվեցին երազներս, եւ մնացի ամեն ինչից զուրկ ու խաբված: Հետաքրքրությամբ Խորեն Աբրահամյանի ազդեցիկ ձայնով ապրանքի գովազդներին հավատալով, 1994 թ. սեպտեմբերին Պետբանկի կողմից վավերացված «Արեւելահայկական» բանկում ներդրեցի 2400 ամերիկյան դոլար 3 ամիս ժամկետով: Անցել է արդեն տարուց ավելի, սակայն ոչ մի կերպ չեմ կարողանում ստանալ գումարս: Դիմել եմ ներքին գործերի նախարարության վարչությանը եւ Սպանդարյանի շրջանի դատախազությանը գործին ընթացք տալու համար, սակայն ապարդյուն:

Մնաց գործս մնաց կիսատ, զրկվեցի ամեն ինչից՝ [illegible] բնակարանի վարձ վճարելուց: Օգտագործելով վերջին չնչին գումարները հայտնվել եմ անելանելի դրության մեջ: Այժմ նույնիսկ Լիբանան վերադառնալու հնարավորություն չունեմ: Այդ պատճառով ուզեցի վաճառել այնքան մեծ փափագով հայրենիքում գնած բնակարանս: Որտե՞ղ է արդարադատությունը, մարդկային խիղճը: Վաճառել բնակարանը եւ հեռանա՞լ հայրենիքից, ընդմիշտ ազատե՞լ հավատքս հայրենիքի եւ հայ ազգի հանդեպ:

Դիմում եմ իրավապահ մարմիններին օժանդակելու հարցիս լուծմանը: Հուսով եմ, թերթը կտպի գրածս: Մի սովորական սփյուռքահայի հույսերը հայրենիքում տուն-տեղ դնելու, ծրագրեր իրականացնելու, [illegible]

Հարգելի խմբագրություն, հուսով եմ [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ներքին կյանք

ՊԵՏԱԻՐԱՎԱԿԱՆ

Դատական ռեֆորմն սկսվեց

Հարցականներն էլ հետը

Նոր Սահմանադրության համաձայն երկրի դատական համակարգի ռեֆորմի իրականացման ճանապարհին կատարվեց առաջին ամենախոշոր քայլը. հանրապետության նախագահի 1996 թ. հունվարի 8-ի թիվ 543 հրամանագրով հաստատվեց «Դատավորների պաշտոնեական պիտանիության 1996 թվականի ցուցակը»: Այն նախագահի հաստատմանն էր ներկայացրել արդարադատության խորհուրդը, իր հերթին այդ ցուցակը կազմելով հունվարի 5-ի թիվ ԱԽ-3-Ո-2 որոշմամբ:

Պաշտոնական մամուլում հրապարակված 196 դատավորների ցուցակից միայն 36-ը կամ 18,4 տոկոսն են նախկին դատավորներ: 43 հոգի կամ 22 տոկոս են կազմում իրավաբանական կոնսուլտացիաների ներկայացուցիչները, մեծ մասամբ՝ փաստաբաններ: Դատախազության համակարգից դատավորական աշխատանքի են տեղափոխվում 26 հոգի (13,2 տոկոս, այդ թվում 4-ը՝ զինվորական դատախազությունից): Ներքին գործերի նախարարության համակարգի աշխատողներ են 16-ը կամ 8 տոկոսը: Նույնքան մարդկանցով ներկայացված են գործադիր իշխանության տարբեր մակարդակների իրավաբանական ծառայությունները: Գերագույն դատարանի համակարգից դատավորներ են երաշխավորվել ընդամենը 10-ը կամ 5 տոկոսը, արդարադատության նախարարության համակարգից՝ 6-ը կամ 3 տոկոսը, այն դեպքում, երբ դատական նիստերի քարտուղարները, դատարանների գրասենյակների պետերը, ընդհուպ դատական կատարածուն ներկայացված են 7 հոգով կամ 3,6 տոկոսով: ԶԱԳՍ-ի բաժինները եւ տեխնոտարհաշի համակարգը դատավորների կազմը համալրել են իրենց ընդամենը երեքական նախկին աշխատակիցներով, երկուական հոգի այս ցուցակում ընդգրկված են նախագահի աշխատակազմի եւ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովների իրավաբանական ծառայություններից, 5-ը արտադրության տարբեր ոլորտներից են, 9-ը՝ այլ բնագավառներից, մեկական՝ արհմիություններից, ՀՀՇ վարչությունից եւ այլն:

Բերված թվերին թեկուզ թռուցիկ ծանոթանալը առաջացնում է բազմաթիվ հարցեր եւ տեղիք է տալիս որոշ տարակուսանքների, թե ի՞նչ սկզբունքներով է առաջնորդվել արդարադատության խորհուրդը՝ դատավորների պաշտոնեական պիտանիության ցուցակը կազմելիս: Օրինակ, ինչո՞ւ նրանում այդքան քիչ են նախկին դատավորները: Պե՞տք է, արդյոք, դրանից եզրակացնել, որ բոլոր մյուսները, որոնք դուրս են թողնվել, պաշտոնապես ոչ պիտանի են ճանաչվում: Ե թե այո, ապա ի՞նչ գնահատումներից կամ չափանիշներից ելնելով: Հայտնի է, որ դատավորների աշխատանքի գլխավոր չափանիշը մինչեւ այժմ համարվում էր նրանց արձակած դատավճիռների կայունության գործակիցը, այլ խոսքով՝ որքան նվազ էր բեկանված դատավճիռների թիվը, այնքան ավելի բարձր էր տվյալ դատավորի վարկանիշը: Արդյոք բոլոր այն դատավորները, որոնք պաշտոնապես պիտանի են ճանաչվել, իրենց արձակած դատավճիռների կայունության ավելի՞ բարձր ցուցանիշներ ունեն, քան դուրս թողնվածները: Զարմանք է հարուցում իրավաբանական կոնսուլտացիաների ներկայացուցիչների մեծ թիվը: Ո՞ւմ հայտնի չէ, որ այդ կառույցները, մեղմ ասած, մինչեւ այժմ էական դեր չէին խաղում մեր իրավապահպան համակարգում: Անհասկանալի է նաեւ տեխնոտարհաշի ու ԶԱԳՍ-ի համակարգերի, գիտական իրավաբանների անհայտ անտեսումը: Դատախազական աշխատանքից, օրինակ, դատավորական աշխատանքի են առաջ քաշվում ընդամենը 2 հոգի: Շատ հետաքրքիր կլիներ իմանալ նաեւ, թե ցուցակը կազմելիս արդարադատության խորհուրդը որքանո՞վ է հաշվի առել այս կամ այն թեկնածուի, այսպես ասենք, քաղաքացիական կեցվածքը կամ ավելի պարզ՝ ներկա իշխանությունների հանդեպ յուրաքանչյուրի նվիրվածության ու լոյալության չափը: Հրապարակված ցուցակն աչքի անցկացնելիս ես հարկ համարեցի անդրադառնալ նաեւ այն տիպի մի «մանրուքի», ինչպիսին... նոր հաստատված դատավորների ծննդավայրն է: Քաղաքակիրթ մոտեցման դեպքում, ինչ խոսք, այս հանգամանքը որեւէ նշանակություն ունենալ չի կարող, ի՞նչ կարեւոր է, թե ով որտեղ է ծնվել: Սակայն դա՝ զուտ տեսականորեն: Չվերանալով իրականությունից, չենք կարող չնշել, որ մեր մոտ բոլոր բնագավառներում, այդ թվում նաեւ իրավապահպան համակարգում, տեղայնական միտումները դեռ շատ ուժեղ են եւ էական ազդեցություն են գործում կադրերի ընտրության վրա: Այդ հանգամանքը դեր չի՞ խաղացել այս կամ այն թեկնածուին ընտրելիս կամ մերժելիս: Դատեցեք ինքներդ: Հաստատված 196 հոգուց երեւանցիներ են 59-ը կամ ավելի քան 30 տոկոսը: Գյումրեցիները 16 հոգի են (8 տոկոս): Երրորդ տեղում են թալինցիները՝ 7 հոգի (3,6 տոկոս): Ծնունդով վանաձորցի եւ արարատցի են 6-ական, կոտայքցիներ, էջմիածինցիներ, արմավիրցիներ, սիսիանցիներ եւ արտաշատցիներ՝ 5-ական հոգի, Թումանյանի եւ Նոյեմբերյանի շրջանների ծնունդ են 4-ական հոգի, ծագումով սփյուռքահայ են 3-ը, ղարաբաղցիներ՝ 2-ը, այն դեպքում, երբ «մերձակա արտասահմանը» ներկայացված է 10-ից ավելի մարդկանցով: Կրկնում եմ, այս հանգամանքը ես երկրորդական համարել չեմ կարող, որովհետեւ ինձ համար անհասկանալի է, օրինակ, թե ինչո՞ւ ծնունդով դիլիջանցի իրավաբանների բավական փոքր խմբից որեւէ մեկը չի հայտնվել այս ցուցակում, իսկ շատ ավելի փոքր շրջաններից 4-5-ը եւ ավելին «արժանացել են» նման «պատվի»: Եվ պատի՞վ է դա իրականում, թե՞... խաչ:

Վերջապես, շատ ցանկալի պիտի լիներ իմանալ նաեւ, թե արդարադատության խորհուրդը ումի՞ց է ստացել դատավորների հավանական թեկնածուների տվյալները, այլ խոսքով՝ ո՞վ է առաջադրել բոլոր նրանց, որոնցից առանձնացվել եւ պաշտոնապես պիտանի են ճանաչվել նշված 196-ը: Արդյո՞ք այդ գործին «խառը չեն» տեղական իշխանությունները, կառավարող կուսակցության տարբեր մակարդակների ղեկավարները, հանրապետության այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաները: Որքանո՞վ են հաշվի առնվել այդպիսիների երաշխավորությունները ու միջնորդությունները:

Բոլոր այս հարցերի պատասխանները ստանալու ակնկալիքով փորձեցինք ցուցակը հրապարակվելու օրն իսկ հարցազրույց անցկացնել արդարադատության նախարարության կամ արդարադատության խորհրդի որեւէ պաշտոնյայի հետ: Սակայն, ցավոք, արդարադատության նախարարությունում մեզ սիրալիր բացատրեցին, որ «196-ն էլ նախարարությունում են ծանոթացման, եւ բոլոր պաշտոնյաները չափազանց զբաղված են»: Նույն սիրալիրությամբ փոխնախարար պարոն Ջահանգիրյանի օգնականը նույնիսկ հրաժարվեց կառավարական հեռախոսը միացնել իր շեֆին, խորհուրդ տալով հարցազրույցի խնդրանքով դիմել եկող շաբաթ: Հաշվի առնելով, որ այդպիսի հրապարակումը, իբրեւ նախագահի հրամանագրի արձագանք, չափազանց ուշացած կլիներ, մենք նպատակահարմար գտանք հանդես գալ այս հոդվածով: Իսկ եթե նրանում բարձրացված հարցերն ու արված հարցադրումները կհետաքրքրեն արդարադատության խորհրդի կամ նախարարության պաշտոնյաներին, ի մասնավորի՝ պարոն Ջահանգիրյանին, եւ նրանք կցանկանան պատասխանել դրանց (կամ մեզ հրավիրել հարցազրույցի), ապա «Ազգը» սիրով իր էջերը կտրամադրի այդ նպատակին:

ՌԱԶՄԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԵՏ

Էկոլոգիան եւ տնտեսական աշխարհագրությունը

Ներկա եւ ապագա սերունդների բարեկեցությունը կախված է այն բանից, թե ինչ մեթոդներով ու ձեւերով ենք շարունակելու օգտագործել երկրի ընդերքից արդյունահանվող հումքաշտեմարանները, ինչպես ենք պահպանելու մեր շրջակա բնությունը:
Այս հիմնահարցերը առավել կենսական նշանակություն ունեն բոլոր այն երկրների համար, որոնց բնական ռեսուրսները սահմանափակ են:

Ելնելով այն հանգամանքից, որ մեր հանրապետությունն ունի յուրահատուկ աշխարհագրական դիրք (իսկ դա մեկ անգամ չէ, որ պատճառ է դարձել արտաքին աշխարհից մեկուսացվելու համար) եւ որ մեր բնական ռեսուրսները սահմանափակ են, ապա հանրապետության տնտեսության վերակառուցման հրատապ հիմնահարցերի շարքում թերեւս առաջնակարգ նշանակություն ունեն մեր եղած բնական ռեսուրսների խնայողաբար, նպատակային օգտագործումը ու շրջակա միջավայրի պահպանությունը: Այդ առումով հատկապես կարեւոր է, որ առաջիկա հանրապետության տնտեսական եւ սոցիալական զարգացման դրույթներն ու հիմնական ուղղությունները մշակելիս առանձնահատուկ ուշադրություն դարձվի, մեծ տեղ հատկացվի բնապահպանական գործունեության կարեւորագույն ուղղություններին, բնական միջավայրի ռացիոնալ վերականգնմանը եւ բնական ռեսուրսների ոչ արդյունավետ օգտագործումը կանխելու գործուն միջոցառումներին:

Հանրապետությունում բնության պահպանության, բնական ռեսուրսների օգտագործման համալիր միջոցառումները պետք է մշակվեն եւ իրականացվեն գիտության համապատասխան բնագավառների մասնագետների համատեղ ջանքերով:

Այս գործում իր առանձնահատուկ կարեւոր նշանակությունը պետք է ունենա աշխարհագրությունը, առավելապես տնտեսական աշխարհագրությունը: Ոչ մի գիտություն բնական ռեսուրսների ու պաշարների տնտեսական գնահատման, արտադրական ուժերի տեղաբաշխման հիմնահարցերին այնքան մոտ չի կանգնած, որքան տնտեսական աշխարհագրությունը:

Ցավոք, մեր հանրապետության տնտեսական կառավարման կառույցներում, նախարարություններում, գերատեսչություններում, բնական ռեսուրսների օգտագործման, ձեռնարկությունների տեղաբաշխման, ճանապարհների, ջրամբարների կառուցման եւ տնտեսական մյուս հիմնահարցերի իրականացման վերաբերյալ կայացվում են որոշումներ, լուծվում են հարցեր առանց տնտեսաաշխարհագրական հիմնավորման: Զարմանալի է նաեւ այն հանգամանքը, որ հանրապետության բնության պահպանության նախարարությունում ընդգրկված են տարբեր մասնագիտությունների (այդ թվում ֆիզիկոս, քիմիկոս) աշխատողներ, սակայն ոչ աշխարհագրագետներ:

Անցած տասնամյակների փորձը ցույց է տվել, որ մեր հանրապետության արտադրողական ուժերի տեղաբաշխման հարցերը լուծելիս ոչ միայն առհասարակ հաշվի չեն առնվել տնտեսաաշխարհագրական առանձնահատկությունները, այլ շատ դեպքերում դրանք խախտվել են բացահայտ, տնտեսական անբավարար հիմնավորմամբ: Այդ հարցերը լուծվել են հիմնականում միայն տեխնիկական ու տեխնոլոգիական առաջարկություններով, անտեսելով տնտեսաէկոլոգիական կողմը: Հանրապետության տարածքում, առաջին հերթին Երեւանում, արտադրողական ուժերի տեղաբաշխման այդպիսի դրսեւորման դատը հետեւանքները, ինչպես հայտնի է, պատճառեցին սոցիալական-էկոլոգիական ծանր հարցեր:

Ժամանակին ելնելով միայն տեխնոլոգիական նկատառումներից, ինչպես նաեւ էլեկտրաէներգիայի առկայությունից (որի հաշվարկը կատարելիս հանրապետության հեռանկարային պահանջը հաշվի չի առնվել), Երեւանի հարավային մասում տեղաբաշխվել են քիմիական արդյունաբերության ձեռնարկություններ, իսկ հյուսիսային մասում՝ ալյումինի արտադրության գործարան: Երեւանի բնական պայմանների առանձնահատկությունները հաշվի առնելով, դրանց համապատասխանության խախտման հետեւանքների մասին ամբողջական պատկերացում ունենալու դեպքում հնարավոր չէր գոգավորության մեջ տեղադրված մեր մայրաքաղաքում այդպիսի ձեռնարկություններ հիմնել:

Երեւանի կլիմայական պայմաններն այնպիսին են, որ հատկապես ամռան ամիսներին, օրվա ընթացքում երկու անգամ քամիները իրենց ուղղությունը փոխում են, առավոտյան դրանք փչում են հարավից, իսկ երկրորդ կեսին՝ հյուսիսից: Այսպիսով, տասնամյակներ շարունակ ամբողջ օրվա ընթացքում քիմիական ձեռնարկությունների ու ալյումինի գործարանի վնասակար ծուխը աղտոտում էին Երեւանի մթնոլորտը:

Երեւանում այդպիսի ոչ բավարար տնտեսական հիմնավորմամբ ստեղծված ձեռնարկություններ շատ կան, որոնցից մեկը ռեզինատեխնիկական իրերի գործարանն է: Այս գործարանը ամբողջապես հիմնված էր Ռուսաստանի հեռավոր շրջաններից՝ Կրասնոյարսկի երկրամասից, Իրկուտսկի մարզից, Կոմի հանրապետությունից ու այլ վայրերից մեծ դժվարությամբ եւ խոշոր ծախսերով բերվող հումքատեսակների վրա: Նշենք, որ ռեզինատեխնիկական իրերի արտադրությունը խիստ փոշոտ է եւ միաժամանակ շատ ջրատար, իսկ խմելու ջուրը տեղական միակ այժմ արդեն շատ թանկարժեք ռեսուրս է, որ այստեղ հսկայական քանակությամբ օգտագործվում է: Ռեզինատեխնիկական իրերի արտադրությունը շատ աշխատատար ոլորտներ չունեցող արտադրություն է, այնպես որ այն չէր կարող լուծել մայրաքաղաքի աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման խնդիրները: Այսպիսով, մայրաքաղաքում նշված գործարանի տեղադրումը ոչ մի առումով հիմնավորված չէր:

Դժվար չէ կռահել, որ գործարանը կառուցվել էր առանց տնտեսական եւ հատկապես տնտեսաաշխարհագրական, տնտեսաէկոլոգիական հիմնավորման: Այդպիսին «հիմնավորվել» է նաեւ Հրազդանի ցեմենտի գործարանի կառուցումը, Սեւանի մակարդակի իջեցումը, Քաջարանի կոմբինատի պոչամբարի կառուցումը Ողջի գետի հունում, Մարմարիկի ջրամբարի կառուցումը (որը հսկայական գումարներ ծախսելուց հետո, այդպես էլ չկառուցվեց շահագործման հանձնել եւ ոչ ոք էլ դրա համար պատասխան չտվեց) եւ այլն:

Մեր ազգային գլխավոր հարստության՝ քարանյութի (հիմնականում տուֆի, բազալտի, հրաբխային խարամի) պաշարների օգտագործման հետեւանքով դրանց մեծ մասը վեր է ածվել այսպես կոչված թափոնների, որոնք նետվել են շրջակա միջավայր ու առհավետ շարքից հանել շուրջ հինգ հազար հեկտար գյուղատնտեսական բերրի հողեր:

Այդպիսի օրինակներ կարելի է շատ բերել եւ դրանցից յուրաքանչյուրը հանրապետության այս կամ այն մասում ժամանակի ընթացքում ստեղծել է էկոլոգիական աղետի առաջացման վտանգ:

Ինչպե՞ս են անդրադառնում հանրապետության արտադրողական ուժերի միայն տեխնոկրատական սկզբունքով տեղաբաշխման հետեւանքները գոյապահպանության վրա:

Մեր հանրապետության տնտեսության ու բնակչության վրա շատ ծանր նստեցին չհաշվարկված, անհեռատես ձեւով Սեւանի մակարդակի իջեցումը, որի փրկության համար հսկայական միջոցներ ծախսվեցին Արփա-Սեւան ջրատարի, իսկ այժմ նաեւ Որոտան-Ջերմուկ թունելի կառուցման, Հրազդանի ցեմենտի գործարանի վերակառուցման, Երեւանի էկոլոգիայի կարգավորման, Վանաձորի, Ալավերդու, Արարատի օդային ավազանների մաքրման ու նման շատ այլ նպատակների համար: Այս ոչ լրիվ թվարկած օրինակները թեկուզ մոտավոր պատկերացում են տալիս տնտեսական ու էկոլոգիական այն հսկայական բացասական հետեւանքների մասին, որոնց հանգեցրել են թույլ տրված սխալները:

Մեր փոքր հանրապետության տարածքում յուրաքանչյուր ձեռնարկության կառուցման առաջ հարցը ոչ միայն պետք է տնտեսապես ու տեխնիկապես հիմնավորվի, այլեւ այն բազմակողմանի ու լայն քննարկման դրվի տնտեսասոցիալ-էկոլոգիական առումով, համապատասխան մասնագետների մասնակցությամբ: Պետք է կանխատեսվի, թե 50-100 տարի հետո այդ ձեռնարկությունը ինչ ազդեցություն կարող է թողնել տվյալ ռեգիոնի բնության, տնտեսության, բնակչության վրա: Արտադրական յուրաքանչյուր ձեռնարկության տեղաբաշխումը պետք է հիմնավորել մեծ հեռանկարով, քանի որ այս բնագավառում թույլ տրված սխալը փաստորեն հավերժական է:

Ահա թե ինչու տեխնոլոգի ու տնտեսագետի հետ միասին այդ աշխատանքներին պարտադիր պետք է մասնակից դառնան նաեւ տնտեսագետ-աշխարհագրագետները:

Արտադրության կազմակերպման, տեղաբաշխման հարցերով զբաղվող բոլոր մարմիններում, նախարարությունների, գերատեսչությունների համապատասխան օղակներում, քաղաքային ու շրջանային ղեկավար մարմինների կառուցվածքներում խիստ անհրաժեշտ է տնտեսաաշխարհագրական մտքի հաշվի առնելը: Դա են պահանջում մեր անկախության ուղին բռնած հանրապետության տնտեսական կյանքի բոլոր բնագավառների վերակառուցման, մեր բնական խիստ սահմանափակ ռեսուրսների խնայողաբար, նպատակային, համալիր օգտագործման եւ շրջակա միջավայրի պահպանության հիմնահարցերը:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ
Աշխարհագրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Բոսնիայի խորվաթա-մահմեդական դաշնությունը ստեղծվել է 1994 թ. մարտ ամսին, ամերիկացիների միջնորդությամբ: Իսկ մինչ այդ մահմեդականներն ու խորվաթները համարյա մեկ տարի պատերազմել են միմյանց դեմ, եւ այդ պատերազմի ամենադաժան բախումները Բոսնիայի հարավում գտնվող Մոստար քաղաքն ուզում են իրենց մայրաքաղաքը դարձնել: Այդ կարծիքի է Մոստարում Եվրամիության լիազոր ներկայացուցիչ Հանս Կոշնիկը, որը կիրակի օրը զգուշացրել է, թե խորվաթների եւ մահմեդականների միջեւ լարվածության հետագա աճը կարող է աղետալի հետեւանքների հանգեցնել: Նրա խոսքերով, այդ փոքրիկ կղզակը Բոսնիայում խա- բաժանվի երկու մասի, առանց խորվաթա-մահմեդական դաշնությունն այլեւս գոյություն չի ունենա»:

Այն բանից հետո, երբ Եվրամիության ներկայացուցիչների խնդրանքով, Մոստարում ՆԱՏՕ-ի ուժեր են տեղաբաշխվել եւ ինքնաձիգներով զինված խաղաղապահ զինվորները գիշերները զրահամեքենաներով սկսել են առճակատման գոտում պա- րից կրակ է բացել:

Չորեքշաբթի օրը Մոստարի երկկողմանի հատվածների սահմանի երկայնքով խորվաթների ցույց է նախատեսված եղել: Ցուցարարները մտադրվել են պահանջել, որ 93 թ. քաղաքի մահմեդական մասում սպանված խորվաթ զինվորների դիակները վերադարձվեն: Եվրամիության լիազոր-ներկայացուցիչը

Անհաշտ դաշնություն. Խորվաթների եւ մահմեդականների միջեւ զինված բախումները վերսկսվել են

նում են տեղի ունեցել: Մոստարը իր ամբողջությամբ Բոսնիայի չորրորդ քաղաքն է: Բոսնիական խորվաթները ցանկանում էին այն դարձնել անկախություն հռչակած «Հերց Բոսնիա» հանրապետության մայրաքաղաքը, սակայն դա չհաջողվեց, եւ քաղաքն այժմ 2 մասի է բաժանված. արեւմտյան, որը խորվաթների հսկողության տակ է, եւ արեւելյան, որը մահմեդականներն են վերահսկում: Բաժանման գիծը Ներետվա գետով է անցնում:

Մեկ շաբաթից ավել է, ինչ Մոստարի խորվաթների եւ մահմեդականների միջեւ զինված բախումներ են սկսվել, որոնց հետեւանքով մի խորվաթ ոստիկան եւ մի մահմեդական պատանի են զոհվել: Այդ կռիվները մեկ անգամ եւս ապացուցում են, որ խորվաթա-մահմեդական դաշնությունը, որը Բոսնիայի տարածքի կեսը պետք է ղեկավարի, մեծապես թղթային կազմավորում է: Մահմեդականները, որոնք առավել բազմամարդ նախաձեռնողի հատկություն ունեն եւ վերջին տասնամյակում կրկնապատկել են իրենց բնակչությունը Բոսնիայում, հույս ունեն հետագայում էլ նույնը անել: Այդ պատճառով նրանք միասնական, անբաժանելի եւ բազմազգ Մոստարի օգտին են հանդես գալիս, իսկ կաթոլիկ խորվաթները դա չեն ընդունում եւ ցանկանում են, որ պահպանվի այժմյան վիճակը: Խորվաթներն ուզում են նաեւ հարեւան Խորվաթիայի հետ կապեր հաստատել եւ Զագրեբից ֆինանսական ու քաղաքական աջակցություն ստանալ: Արդեն օրը Զագրեբի քաղաքապետն ասել է, թե ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու միակ ելքը Մոստարի բաժանումն է, եւ որ բոսնիական խորվաթներն այդ քա- ղաքության հաստատման գործում վճռական նշանակություն ունի: Կոշնիկն ընդգծել է, որ եթե բոսնիական խորվաթներն ու մահմեդականները բռնի գործողություններին վերջ չտան, ապա ֆինանսական աջակցությունն ու հումանիտար օգնությունն այդ քաղաքին կդադարեցվեն: Հանս Կոշնիկը հայտարարել է, որ եթե երկու ժողովուրդները չեն ցանկանում խաղաղ ապրել, Եվրամիության ներկայացուցիչները պետք է ավարտեն իրենց գործունեությունը, դադարեցնեն ֆինանսական օգնության ցուցաբերելը եւ լքեն քաղաքը: Եվրամիության լիազոր-ներկայացուցիչը լրատվության միջոցներին տված հարցազրույցում ասել է, թե ինքը մերժել է Մոստարի բաժանման մասին խորվաթների պահանջը: Նա հայտարարել է, որ երբեք չի համաձայնվի առանձին հատվածների բաժանված հետպատերազմյան Բեռլինի բաղկացյալ տարբերակի հետ: Կոշնիկը մասնավորապես ասել է. «Եթե քաղաքը

րենկ, երեք օր խաղաղ է անցել: Այդ օրերին Եվրամիության ներկայացուցիչները խորվաթների եւ մահմեդականների միջեւ եղած հակասությունները հարթելու նպատակով բանակցություններ կազմակերպելու փորձեր են արել: Հանս Կոշնիկը նույնիսկ խոստացել է, որ եթե քաղաքում համերաշխություն հաստատվի, ապա կքննարկվի հունվարի 20-ից ծառայությունների սահմանափակումները հանելու հարցը, ինչպես որ անցյալ ամառ Փարիզում ստորագրված համաձայնագրով է նախատեսված: Ըստ այդ համաձայնագրի, Մոստարի բոլոր քաղաքացիները, բացի զորակոչի տարիք ունեցող տղամարդկանցից, պետք է քաղաքով ազատ տեղափոխվելու իրավունքից օգտվեն: Սակայն ոչինչ չի ստացվել: Երեքշաբթի լույս չորեքշաբթի գիշերը խորվաթների վերահսկողության տակ գտնվող արեւմտյան ափից գետի արեւելյան ափին գտնվող մահմեդական ռազմական հենակետի վրա նռնականետներ-

ցուցարարներին զգուշացրել է, որ քաղաքի այդօրինակ արտահայտությունը կարող է զոհերի պատճառ հանդիսանալ եւ խնդրել է, որ երթն արգելվի: Խորվաթական զանգվածային լրատվական միջոցները հայտնել են, որ ցույցը, բարեբախտաբար, տեղի չի ունեցել:

Մեկնաբանների կարծիքով, բռնությունների վերսկսումը խորվաթա-մահմեդական դաշնության մեջ եղած քաղաքական խնդիրներից է ծագել: Խորվաթները չեն ցանկանում անցյալ տարվա օգոստոսին Արեւմտյան Բոսնիայում իրենց գրաված տարածքների մի մասը մահմեդականներին զիջել, իսկ հիմնականում մահմեդականներից բաղկացած Բոսնիայի կառավարությունը ուեւէ կարեւոր նախարարական պաշտոն տալ խորվաթներին:

Այդ ընթացքում ուժեղացել է ճնշումը Խորվաթիայի վրա: Նախաշաբթի օրը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը մի բանաձեւ է ընդունել, որում անցյալ տարվա օգոստոսին Սերբական Կրաինայի վրա հարձակման ժամանակ հարյուրավոր քաղաքացիական անձանց սպանության, թալանի, հրկիզումների, բռնությունների համար դատապարտվել է Խորվաթիայի կառավարական բանակը: Այդ հարձակումից փրկվելու համար Կրաինայից մոտ 200 հազար սերբ է փախել: Սրանից տաս խորհրդական Գալբրեյթին դժգոհություն է արտահայտել Բոսնիային վերաբերող համաձայնագրերի դանդաղ կատարման առիթով եւ ուշադրություն է դարձրել Մոստարում տիրող տագնապալից իրավիճակին: Այդ բանաձեւը կբարդացնի Խորվաթիայի վիճակը, որն ուզում է Եվրամիության կառույցներ մտնել:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գոբլի կարծիքով Պրիմակովը կոշտ կլինի Արեւմուտքի հանդեպ

Ինտերֆաքս գործակալության հաղորդման համաձայն, Զյուգանովը հույս է հայտնել, որ արտգործնախարարության նոր ղեկավարը շուտով Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության դիրքերն ամրացնող նոր ուղիներ կառաջարկի: ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը վստահություն է հայտնել, որ ամերիկա-ռուսաստանյան հարաբերությունները բարեհաջող զարգացում կունենան: Այլ կարծիք ունի մեր ընթերցողին քաջ հայտնի Պոլ Գոբլը, որն առաջ ԱՄՆ-ի Պետդեպարտամենտում որպես Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների հարցերով մասնագետ էր աշխատում, իսկ այժմ Վաշինգտոնի Ջեյմսթաունի հիմնադրամի հետազոտական բաժնի վարիչ է: Նա կարծում է, որ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականությունում կտրուկ շրջադարձ է սպասվում: Ամենից առաջ Ելցինը Ռուսաստանի քաղաքացիներին հասկացնել է ցվել, որ դեկտեմբերի 17-ին կայացած ընտրությունների արդյունքները իրենն դաս են եղել, եւ նա պատրաստ է ավելի ազգայնամոլական արտաքին քաղաքականություն վարել, քանի որ ակնհայտ է, որ ընտրողների ցանկությունն է այդպիսին: Ավելին, Պրիմակովը Մերձավոր Արեւելքի մասնագետ լինելով՝ նախկին Խորհրդային Միության ազդեցության ոլորտում գտնվող երկրներում աշխատանքի բազմամյա փորձ ունի: Այսպես թե այնպես հակազդելով Միացյալ Նահանգներին, որն այժմ Իսրայելի եւ արաբական աշխարհի միջեւ խաղաղ կարգավորման գործընթացում գլխավոր դերն է կատարում, նա Մերձավոր Արեւելքում քաղաքականության վրա ավելի ուժեղ ազդեցություն կկարողանա գործել: Պոլ Գոբլը համարում է, որ նախկին արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը Արեւմուտքի նկատմամբ չափից դուրս հարմարվող, զիջող է եղել: Նա կարծում է, որ ԿԳԲ-ի հետ նախկինում կապված Պրիմակովը, որն անցյալում ՏԱՍՍ-ի եւ Պրավդայի մերձավորարեւելյան թղթակիցն է եղել, իսկ հետո էլ արտաքին հետախուզության ծառայության ղեկավարը, Արեւմուտքի հանդեպ չափազանց կոշտ դիրքորոշում կորդեգրի: Քանի որ նա անգլերենին լավ է տիրապետում, շատերը Վաշինգտոնում եւ Լոնդոնում նրան համար զրուցակից են համարում, սակայն նա Արեւմուտքի առջեւ շատ ավելի կոշտ պայմաններ կդնի, քան Կոզիրեւը: Գոբլի կարծիքով Արեւմուտքի եւ Ռուսաստանի միջեւ առաջին բախումը արեւելաեվրոպական երկրների ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու կապակցությամբ կարող է լինել: Անախորժություններ կարող են առաջանալ նաեւ Ռուսաստանի եւ Իրաքի կամ Ռուսաստանի եւ Լիբիայի միջեւ սերտ կապերի վերականգնման առիթով: Նախագահ Բորիս Ելցինը, սկսելով Իրանին ատոմային սարքավորումներ մատակարարել, առաջին քայլն արդեն արել է այդ ուղղությամբ: Պրիմակովը հետեւությամբ կարող է առաջ գնալ նույն ուղղությամբ: Նրա կապերը ե՛ւ Իրաքի, ե՛ւ Լիբիայի հետ քաջ հայտնի են: Դա, իհարկե, կարող է նորից պառակտել Մերձավոր Արեւելքը: Պոլ Գոբլի կարծիքով մի շարք վախեցնող իրադարձություններ էլ են լինելու: Ակնառու է, որ Ռուսաստանը շուտով լուրջ զիջումներ պահանջի մոտակա արտասահմանի երկրներից, այդ թվում եւ ֆինանսական: Սակայն այդ երկրներից շատերը չեն ցանկանա վճարել: Շատ ավելի կոշտ դիրքորոշում կլինի ՆԱՏՕ-ի եւ ընդհանրապես Արեւմտյան երկրների, այդ թվում եւ ԱՄՆ-ի նկատմամբ:

Մինչդեռ, ինչպես հաղորդում է Փաստ գործակալությունը, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը հայտարարեց, որ նվգենի Պրիմակովին երկրի արտգործնախարար նշանակելը բնավ չի ազդի Մոսկվայի վարած արտաքին քաղաքականության վրա: Նա նշել է, որ արտգործնախարարի փոփոխումը չի նշանակում. արտաքին քաղաքականության հիմնական սկզբունքների վերանայում:

Ելցինը միաժամանակ նշել է, որ Կոզիրեւի հեռանալը պայմանավորված էր ինչպես նրա պաշտոնավոր ընտրվելով, այնպես էլ մի շարք դեմոկրատական թույլ տված շտապելի վրիպումներով: Միաժամանակ նա ընդգծել է, որ կաշխատի համաձայնությունների կարգով վերջինիս ընդգրկել որեւէ կառույցում, հատկապես նախագահին կից ստեղծված արտաքին քաղաքականության խորհրդում:

Վ. Ք.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջանական թերթը հոռետես է

Բաքվում հրատարակվող «Ազադլիգ» թերթը գրում է. «Արեւմուտքը ղարաբաղյան հակամարտության շուտափույթ ավարտը չի ուզում: Այս ոչ պատերազմական եւ ոչ խաղաղ պայմանները ձեռնտու են Արեւմուտքին, իր տնտեսական շահերի օգտին», այդ մասին տեղեկացնում է իրանական «Էթելաաթ» օրաթերթը: Ըստ «Ազադլիգի», շարունակում է «Էթելաաթը», Թուրքիան, որ համարվում է Ադրբեջանի հովանավորը, նույնպես Ղարաբաղի հարցում իրեն անտարբեր հեռու է պահում: Եվրոպական կազմակերպություններ մուտք գործելու նպատակով, Անկարան ստիպված է վերանայել իր նախկին քաղաքականությունը՝ այդ թվում Հայաստանի հետ հարաբերությունները: «Ղարաբաղի շուրջ ներկա իրավիճակը Ադրբեջանի օգտին չէ եւ յուրաքանչյուր անցնող օրվա հետ այն վերադարձնելու հնարավորությունն ավելի է նվազում», եզրակացնում է ադրբեջանական թերթը:

Փետրվարին Վիետնամը եւ Չինաստանը կվերաբացեն երկաթգծերը

1996 թ. փետրվարին՝ նոր լուսնային տարվա սկզբին, կվերաբացվեն Վիետնամը Չինաստանին կապող երկու երկաթգծերը, որոնք փակվել էին 1979 թ.: Այն ժամանակ Պեկինն ու Հանոյն արյունալի պատերազմ էին սկսել այն բանից հետո, երբ Վիետնամը զավթել էր Չինաստանի հովանավորած կարմիր քմերների Կամբոջան:

ԷՔՍՊՐԵՍ

Հոնկոնգցի երիտասարդների 43 տոկոսը մտադիր է արտագաղթել

Հոնկոնգի չինական համալսարանի պատվերով իրականացված հանրային կարծիքի հարցման համաձայն, առայժմ անգլիական այդ տիրույթի 15-24 տարեկան երիտասարդների 43 տոկոսը կցանկանար արտագաղթել նախքան 1997 թ. հուլիսի 1-ին Հոնկոնգը Չինաստանին վերադարձնելը: Հարցման մասնակից 1660 երիտասարդների հազիվ 13 տոկոսն է կարծում, թե Հոնկոնգում Չինաստանի տիրապետության վերականգնումը կարող է բարելավել իրենց ապագան:

«ԼԻԲԵՐԱՍՅՈՆ»

Վելայաթի. Աֆղանստանի ճգնաժամը կարելի է կարգավորել միայն բանակցություններով

Իրանի արտգործնախարար Վելայաթին, որ հունվարի 9-ին երկօրյա այցով մեկնել էր Պակիստան, Իսլամաբադում հանդիպումներ ունեցավ տեղի բարձրաստիճան ղեկավարության՝ երկրի նախագահի, վարչապետի, արտգործնախարարի հետ: Հանդիպումների ընթացքում կարծիքներ փոխանակվեցին երկկողմ քաղաքական ու տնտեսական համագործակցության եւ տարածաշրջանի խնդիրների շուրջ: Քննարկվեցին տնտեսական տարբեր նախագծերում համատեղ ներդրումներ կատարելու, Իրան-Պակիստան գազամուղի կառուցման, ԷԿՕ-ի շրջանակներում համագործակցելու եւ Աֆղանստանի ու Տաջիկստանի վերջին իրադարձությունների հետ կապված հարցեր:

ԻՌՆԱ գործակալության հաղորդագրության համաձայն, Վելայաթին Պակիստանի նախագահի հետ հանդիպման ընթացքում նրան հանձնեց Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանիի ուղերձը եւ Աֆղանստանի խնդրի կապակցությամբ ասաց. «Իրանի կարծիքով տարածաշրջանի երկրները կարող են այս խնդրի կարգավորման համար համատեղ ջանքեր թափել», եւ ընդգծեց այդ նպատակով բանակցությունների անհրաժեշտությունը:

Ըստ ԻՌՆԱ գործակալության տեղեկատվության, արտգործնախարարը Պակիստանում, հունվարի 10-ին հանդիպում ունեցավ աֆղան առաջնորդների հետ եւ նշեց, որ Աֆղանստանի ճգնաժամը կարելի է կարգավորել միայն բանակցությունների ճանապարհով:

Վելայաթին իր այցելության վերջին օրը լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում Պակիստանի բարձրաստիճան ղեկավարության հետ ունեցած բանակցությունների արդյունքները բարձր գնահատելով, հայտնեց Թեհրան-Իսլամաբադ տնտեսական համագործակցության զարգացման մասին: Նա հայտնեց նաեւ, որ մոտակա օրերին Իրանի նավթի նախարարության մի պատվիրակություն կայցելի Պակիստան, գազի վաճառքի հետ կապված հարցեր քննարկելու:

Ս. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակոյթ

– Ե՞րբ եւ ի՞նչ նպատակով հիմնադրուեց ընկերութիւնը:

– Հայաստան-Վրաստան ընկերութիւնը, որ հասարակական կազմակերպութիւն է, հիմնադրուեց 1993 ի աշրիլին ԱՕԿՄ ի համակարգում: Նոյն տարուայ մայիս ամսին համապատասխանաբար Թբիլիսիում ստեղծուեց Վրաստան-Հայաստան ընկերութիւնը, որի նախագահն է Վրաստանի եւ Հայաստանի ժողովրդական արտիստուհի Սոփիկո Ճիաուրելին:

«Հաւասը յուրաքանչյուր հասարակութեան շարժիչ ուժն է»

Հերբերտ Գառնիկի Մելիքսեթեան. իրավաբանական գիտութիւնների թեկնածու: Ծնուել է 1940 թ. Երեւանում: Աւարտել է ԵՊՀ-ի իրավաբանական ֆակուլտետը: 27 տարի աշխատել է հանրապետութեան դատախազութեան համակարգում: Եղել է ՆԳՆ-ի, երեւանեան դատախազ, հանրապետութեան դատախազութեան բաժնի դատախազ, Աշտարակի եւ Շենգաւիթի շրջանների դատախազ: Այժմ Հայաստան-Վրաստան ընկերութեան նախագահն է:

Այս երկու ընկերութիւնների գործունէութիւնն ուղղուած է հայ եւ վրաց ժողովուրդների խաղաղութեան, համաձայնութեան, բարեկամութեան, փոխըմբռնման, համագործակցութեան եւ վստահութեան գաղափարների հաստատմանը, մշակութային, գիտական, տնտեսական, հասարակական եւ ստեղծագործական ընկերութիւնների կապերի վերականգնմանը, ի վերջո, սատար կանգնելու Վրաստանում բնակվող շուրջ 437 հազար հայերի եւ Հայաստանում բնակվող 1800 վրացիների ազգային ինքնութեան ու սոցիալական, իրավական շահերի պաշտպանութեանը:

– Ի՞նչ աշխատանքներ, միջոցառումներ են անցկացուել այդ ընթացքում:

– Այսօրուայ պայմաններում անչափ դժուար է միջոցառումներ անցկացնելը: Չէ՞ որ ամէն ինչ առնչվում է նյութական միջոցներին: Ահա թէ ինչու դժուար է եռանդուն գործունէութիւն ծավալելը, այցելութիւններ կազմակերպելը դէպի Վրաստան: Այնուամենայնիվ, փորձում ենք գտնել համագործակցութեան եզրեր, ուղիներ: Մենք եւս մեր գործուն աջակցութիւնը ցուցաբերեցինք Թբիլիսիի հայկական թատրոնին պայքարի հետեւանքները վերացնելու ուղղութեամբ, հայկական դպրոցներին դասագրքերով: Այս տարուայ հոկտեմբերին Թբիլիսիում հայ-վրացական բարեկամութեան օրերի անցկացմանը եւս նպաստեցինք:

Մտադիր ենք բացում ծրագրեր: Այդ թվում, սատարել վիրահայ շնորհալի երեխաներին, անցկացնել վրաց եւ հայ գրողների մշակույթի գործիչների հետ հանդիպումներ, լույսընծայել գրքեր: Հատկապէս մեծ ցանկութիւն ունենք տպագրելու հայերէն-վրացերէն եւ վրացերէն-հայերէն զրուցարաններ, բառարաններ: Փորձում ենք նպաստել Թբիլիսիի Ներսիսյան դպրոցի վերականգնմանը, փոխադարձ կինոփառատոների, թատերական եւ համերգային փոխայցելութիւնների անցկացմանը:

Հայաստան-Վրաստան ընկերութիւնը խիստ կարեւոր է համարում «Օջախ» որպէս ընկերութեան օրգան, պարբերականի հրատարակումը (6 մամուլ ծավալով, եռամսյա պարբերականութեամբ) հայերէն, վրացերէն եւ ռուսերէն լեզուներով: Նշված թերթի լույսընծայման եւ ծրագրված միջոցառումների իրականացման համար խիստ անհրաժեշտ են միջոցներ, հովանավորներ: Կգտնվե՞ն արդյոք այս եւ նման սուրբ, ազգանվեր գործին սատարողներ:

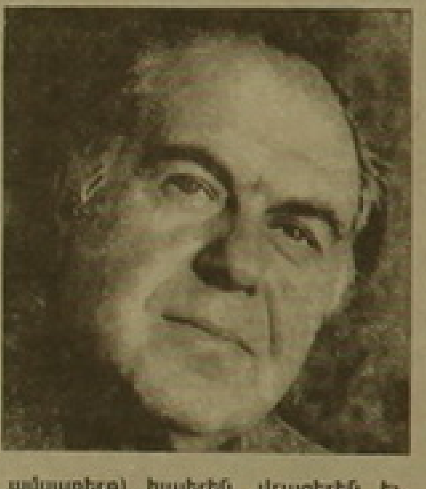

– Դուք բացում օգտակար ծրագրեր ներկայացրիք: Վրացական կողմը, կամ ձեր հիշատակած Վրաստան-Հայաստան ընկերութիւնը ընդունո՞ւմ են արդյոք ձեր ծրագրերը:

– Իհարկէ: Վրաստան-Հայաստան ընկերութեան նախագահ Սոփիկո Ճիաուրելին եւ նրանց ԳՕԿՄ-ի նախագահ Ռամազ Լոմինաձէն իրենց հերթին ամէն ինչ անում են, որպէսզի էլ աւելի անխախտ դառնայ հայ-վրացական բարեկամութիւնը: Եւ զարմանալի չէ, որ ընկերութեան յուրաքանչյուր հանդիպում օրեցօր բարձրացնում է երկու ազգերի ներկայացուցիչների հաւատը միմյանց եւ ապագայի նկատմամբ: Չէ՞ որ հաւատը յուրաքանչյուր հասարակութեան շարժիչ ուժն է:

– Ձեր գոյութեանը ի՞նչ է հուշում պետական այրերին, պետական կառույցներին:

– Այն, որ նրանք պէտք է հասարակական կազմակերպութիւններին օգնեն, նեցուկ լինեն, մանաւանդ այսօրուայ ծանր պայմաններում: Ճիշտ է, ԱՕԿՄ ում ստեղծել ենք «Վրացական ակումբ» եւ յուրաքանչյուր ուրբաթ հաւաքվում են ընկերութեան եւ ակումբի անդամները, միմյանց հետ շփվում, զրուցում, բեմական զեկույցներ անցկացնում, հուշեր պատմում, սակայն 30 ից աւելի հասարակական կազմակերպութիւն է գործում ԱՕԿՄ ում եւ մեկը մյուսին խանգարում է: Ահա թէ ինչու ցանկալի կլինէր ունենալ առանձին անկյուն, ուր կհաւաքուէին Երեւանում ապրող թէ՛ վրացիները եւ թէ՛ նախկին թբիլիսցիները: Անչափ կարեւոր առաջարկութիւն եւ միտք է արտահայտել հայտնի նկարիչ Վաղարշակ Էլիբեկյանի այրին՝ Ֆլորա Էլիբեկյանը (նամակը հասցեագրված է նաեւ Երեւանի քաղաքապետ Վ. Խաչատրյանին): Նա խնդրում է վերականգնել «Մոսկվա» կինոթատրոնի մոտ 1984 ին բացված «Թբիլիսի» ռեստորանը, ինչպէս նաեւ հայտնաբերել Վ. Էլիբեկյանի այն 18 նկարները, որոնք հիշյալ ռեստորանին բթիլիսյան շունչ ու կոլորիտ էին տալիս:

– Ովքե՞ր կարող են դառնալ ընկերութեան անդամ եւ ինչ՞ են արդյոք նրանք:

– Ընկերութեան անդամների թիւնակը երկու հարյուրից անցնում է: Յուրաքանչյուր ցանկացող, ով կամենում է իր թեկուզ եւ չնչին լուման ներդնել հայ-վրացական բարեկամութեան ամրապնդմանը, անկասկած, կարող է մեր ընկերութեան անդամագրուել:

Ընկերութեան մեջ ոչ միայն անհատ անձինք են մտնում, այլեւ խմբավորումներ: Այսպէս՝ «43 ակումբը» (Թբիլիսիի երբեմնի թիվ 43 դպրոցի շրջանավարտների կողմից ստեղծված), Քանաքեռի արվեստի դպրոցը, «Կարին» ազգագրական համույթը եւ այլն:

Ավելացնեմ, որ համագործակցում ենք նաեւ Վրաստանի հայ համայնքների հետ: Քանի որ Ախալքալաքում, Նինոծմինդայում եւ Թբիլիսիում հայ համայնքները բավականին աշխույժ աշխատանք են տանում, ուստի նմանը կուզենք տեսնել Ախալցխայում, Բաթումում եւ մյուս բնակավայրերում:

Հարցազրույցը վարեց
ՌՈՒԶԱՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆԸ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Թէքէեանցիների օգնութիւնը Երեւանի Վ. Թէքէեան կրթօջախին

Շարունակելով տարիների բարի աւանդոյթը, այս տարի եւս Թէքէեան մշակութային միութեան Կենտրոնական վարչութիւնը նյութական օգնութիւն ցույց տվեց Երեւանի Վ. Թէքէեանի անվան թիվ 92 դպրոցի ուսուցչական կազմին, ձգտելով դոյզն չափով մեղմացնել անցումային այս ժամանակաշրջանում հատկապէս ուսուցիչներին վիճակված սոցիալ-տնտեսական դժվարութիւնները:

Երեկ, ԹՄՄ Կենտրոնական վարչութեան Հայաստանում կրթական ներկայացուցիչ եւ Հայաստանի Թէքէեան մշակութային միութեան վարչութեան անդամ Կարէն Դալլաքյանը եւ նույն վարչութեան նախագահ Ֆրունզէ Դովլաթյանն այցելեցին Վ. Թէքէեան կրթօջախ եւ տնօրեն Անահիտ Խաչատրյանին եւ ներկա ուսուցիչներին հանձնեցին 2500 ամերիկյան դոլլարի համարժէք դրամ, որպէս օգնութիւն ուսուցիչներին: Հիշեցնենք, որ դեկտեմբերին ՀԹՄՄ ի նույն ներկայացուցիչները շուրջ 4000 դոլլարի նվիրատվութիւն էին հանձնել Գյումրիի Վ. Թէքէեան վարժարանին, որն այս անգամ ուղարկվել էր Լոս Անջելեսում գործող ԹՄՄ Ա. Տիգրանեան վարժարանի աշակերտութեան, ծնողների եւ ուսուցչական կազմի կողմից: Պրն. Կ. Դալլաքյանը մեզ տեղեկացրեց, որ նմանօրինակ օգնութիւն է առաքվել նաեւ Կարսի գյուղի Վ. Թէքէեան վարժարանին, որ վերջին տարիներին վերանորոգվել եւ ժամանակակից նոր բաժնով է օժտվել ԹՄՄ Կենտրոնական վարչութեան եւ անձամբ տէր եւ տիկին Վարդգես եւ Ռիտա Բալյանների նվիրատվութեամբ:

Ալէն Թէրզյանը ջասագովում է ֆրանսիական կինոն

Ֆրանսիական հայտնի հանդեսներից «Ժուռնալ դյու Դիմանշ» շաբաթաթերթի դեկտեմբերի 31 ի համարում ֆրանսահայ հայտնի ֆիլմարտադրող եւ պրոդյուսերների միութեան նախագահ Ալէն Թէրզյանը ջատագովել է ֆրանսիական կինոն եւ հայտարարել, որ 1995 թվականն իր հետքն է թողնելու 100-ամյա ֆրանսիական կինոարվեստի վրա: Նա քննադատել է ֆրանսիական մի շարք հեռուստաալիքների ղեկավարների, որոնք հարատեւ քննադատում են ֆրանսիական կինոարվեստը, որպէսզի իրենց էկրանները ողողեն անգլոսաքսոն բերրամիջին ֆիլմերով:

ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

«Սփի սուտը»՝ Համազգայինի բեմում

Համազգայինի թատրոնում ավարտվեցին ամանորյա ներկայացումները: Դժվար է ասել, թէ Թումանյանի հեքիաթների բեմադրված այս ներկայացումները (որպէս «սանող» հեքիաթներ ընտրված էին «Սուտասանը» եւ «Քեֆ անողին քեֆ չի պակսիլ») աւելի շատ ո՞ւմ էին հասցեագրված՝ մանուկների՞ն, թէ՞ մեծերին: Համենայն դէպս, երբ փոքրիկները անզուսպ հրճվանքով էին արձագանքում բանաստեղծական ճոխ ոճով արտահայտված հերոսների զվարճախոսութիւններին եւ զվարճաբանութիւններին, ապա մեծերը դրան զուգահեռ, անշուշտ, չէին կարող չգնահատել բեմադրիչի անբռնազբոս խաղը եւ ոճավորման սրամիտ հնարքները:

Մեր թերթում հրապարակված մի հարցազրույցում թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Սոս Սարգսյանն ասել էր, որ բեմադրիչների ցանկ չի խնայում այնպիսի ներկայացում ստեղծելու համար, որը հետագայում կկարողանա համալրել թատրոնի խաղացանկը: Կարծում ենք, Թումանյանի հեքիաթների անսպառ ներկայանալի գույներով, նաեւ մեր այսօրուայ կյանքի արձագանքներով համեմված «Սփի սուտը» ամանորյա ներկայացումներին կհաջորդեն ամենօրյա ներկայացումները, եւ թատրոնից օտարացած մեր նախկին բարեկամները կօգտագործեն բանաստեղծական սիրված հերոսների «ընկերակցութիւնը» գտնելու եւ վերագտնելու Համազգայինի բնձեռած հնարաւորութիւնը:

Լ. Պ.

ԿԻՆՈ

Թոմ Քրուզն ու Նիկոլ Կիդմենը դարձյալ միասին՝ նոր ֆիլմում

«Որոտի օրեր» եւ «Շատ ավելի» ֆիլմերից հետո Հոլիվուդի սիրված զույգերից Թոմ Քրուզն ու Նիկոլ Կիդմենը առաջիկայում միասին հանդես կգան Ստենլի Կուբրիկի «Աչքերը փակ» դետեկտիվ ֆիլմում, որը կանդրադառնա խանդի եւ սեքսուալ մտասեւեռումների հարցին: Այս մասին գրում է «Իրան նյուզ» թերթն իր դեկտեմբերի 23 ի համարում, հենվելով Ասոշիեյթեդ պրես գործակալութեան լրատվութեան վրա, որն իր հերթին տեղեկութիւնն ստացել է Ուորներ Բրոս բաշխիչ ընկերութեան լոնդոնյան մասնաճյուղից: Ինչպէս այլ առիթներով, այս անգամ էլ հոլիվուդյան հայտնի վետերան ռեժիսոր Կուբրիկը գրել է սցենարը եւ դառնալու ֆիլմի պրոդյուսերը: Ֆիլմի նկարահանումները կատարվելու են Լոնդոնում:

67-ամյա Կուբրիկի ռեժիսորական կենսագրութեան մեջ են մտնում համաշխարհային համբավի արժանացած այնպիսի կինոնկարներ, ինչպիսիք են «Սպարտակը», «Լոլիտան» (1962), «Դոկտոր Սթրեյնջլավ» (1962), «Սպանութիւնը» (1956), «2001. Տիեզերքի ոդիսականը» (1969) ֆիլմերը: Նրա աւելի ուշ շրջանի ստեղծագործութիւններից են Ուիլյամ Թեքերեյի համանուն վեպի հիման վրա նկարահանված «Բարի Լինդոն» (1975) ժապավենը, որն արժանացել է չորս «Օսկար» մրցանակների, եւ 1980 ին Սթիվեն Քինգի վեպի հիման վրա էկրանավորված «Փայլատակումը» ֆիլմը Ջեկ Նիկոլսոնի խաղարկութեամբ:

Հ. Օ.

ԽՃԱՆԿԱՐ

Սադդամ Հուսեյնը զրեր նվիրեց քրդերին, իրականում...

Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնը օրերս փորձեց Չմեռ պապի դեր խաղալ Քրդստանում: Նա 2 մլն դպրոցական զրեր ուղարկեց երկրի հյուսիսային քրդաբնակ շրջանների տարրական ու միջնակարգ դպրոցների աշակերտներին: Այդ շրջանները քրդական ընդդիմութեան վերահսկողութեան տակ են 1991 թ.-ից: Յունվարի 2 ին Բաղդադից երկիր մեկնեցին 18 բեռնատարներ, որոնց վրա փակցված պաստառներին արաբերէն, անգլերէն եւ քրդերէն գրված էր. «Նախագահ Սադդամ Հուսեյնի նվերը հինգամյա շրջանների իր որդիներին»: Իրականում 2,3 մլրդ իրաքյան դինար (4,5 մլն ֆրանկ) արժողութեամբ այդ գործողութիւնն իրականացվում էր ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի՝ ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի ծախսերով:

«ԼԻԲԵՐԱՍԻՈՆ»

Խուլիո Իգլեսիասի որդին ընտրում է երգարվեստը

Համաշխարհային երգիչ Խուլիո Իգլեսիասի որդին՝ Էնրիկեն, օրերս Բուէնոս Այրես մեկնեց «հետախուզութեան»: Էնրիկեն չի թաքցնում, որ ինքն ուզում է դառնալ նշանավոր երգիչ, իր արվեստով նմանվել ողջ աշխարհը, եւ որ մտադիր է այդ գործն սկսել հենց Արգենտինայի մայրաքաղաքից: Նա ավելացնում է, որ իր փառքին կարող են նպաստել մասնավորապէս Իգլեսիաս ազգանունը եւ իր գրեթէ երկու մետրանոց հասակը: Էնրիկեի հետ շփվելն առայժմ դյուրին է. նա ինքն է լրագրողների հետ հանդիպումներ փնտրում, որպէսզի պատմի իր առաջին կոմպակտ սկավառակի մասին, որտեղ ինքը երգում է ռոմանտիկ բալլադներ: Ֆլորիդայի Մայամի քաղաքի մասնավոր համալսարաններից մեկի կառավարման ֆակուլտետի ուսանող էնրիկեն իր գլխավոր զբաղմունքի ընտրութեան հարցում երկար ժամանակ տատանվում էր, բայց ի վերջո որոշեց գնալ հոր հետքերով: Այս կապակցութեամբ Բուէնոս Այրեսում «Կոմունիկասիոնես» պարբերականին տված հարցազրույցում Էնրիկեն ասաց, որ ընտրութեան մեջ վճռական դեր են խաղացել իր ընկերները, որոնք բոլորն էլ երաժիշտներ են, նրանք երաժշտութեան են հարիում եւ երգում: Հենց ընկերներն են իրեն դրդել զբաղվել երգարվեստով եւ ձայնագրել իր առաջին սկավառակը, որի բալլադները գրված են ընկերոջ: Էնրիկեն ուզում է ելույթներն սկսել իրեն առավել սրտամոտ բալլադների կատարումից: Նա խորին ակնածանք է տածում ամերիկյան ջազային երաժիշտների, ինչպէս նաեւ Էրոս Ռամացոտտիի, Բոն Ջովիի եւ Բրյուս Սփրինգսթինի հանդեպ:

Պ. Բ.

Սրագեցցի Պավարոտտիի նկարո՞վ

Երբ մեկ-երկու տարի առաջ աշխարհահռչակ երգիչ Լուչանո Պավարոտտիի անունով սոուս թողարկելու հնարաւորութեան վերաբերյալ լրագրողների հարցերը երգչի միայն տարակուսանքն էին հարուցում, ապա այսօր արդեն ոչ ոքի չի զարմացնում խանութներում «Լուչանո Պավարոտտի» մակագրութեամբ մանուշակագույն սրվակների առկայութիւնը: Մեր ժամանակների մեծագույն տենորը այնուամենայնիվ որոշել է աշխարհի տղամարդկանց երջանկացնել իր անունը կրող օծանելիքով: Իսկ այս տարուայ աշնանը նույնտիպի բերկրանք է սպասում նաեւ մարդկութեան գեղեցիկ կեսին: Գերաստղերի «արտագնա աշխատանքը» ներկայումս այնքան էլ հազվադէպ երեւույթ չէ: Փոլ Նյումենը ամոթալի չի համարում այն փաստը, որ իր լուսանկարը զարդարում է հոլիվուդյան աստղի բաղադրատոմսով ստեղծված սոուսի շիշը: Իսկ հայտնի կինոբեմադրիչ եւ պրոդյուսեր Ֆրենսիս Ֆորդ Կոպոլան, որն արդեն 20 տարի ընտանյոք ապրում է Կալիֆորնիայի Նապովեյի հովտի խաղողի պլանտացիայում գտնվող իր տանը, որոշել է լրջորէն զբաղվել գինեգործութեամբ: Նա 9 միլիոն դոլլարով գնել է հարեւան հողամասը եւ դրանով իսկ ավանդական սահմաններում վերստեղծել հոլիվուդյան «Իգնոտ» պլանտացիան, որի գինիները հանրայնով են խմում ամբողջ ԱՄՆ ում: Ի դեպ, ամենը չէ, որ այդպէս հաւակնոտ են: Նույն Փոլ Նյումենը, որը սոուսների շնորհիվ վաստակում է տարեկան 60 միլիոն դոլլար, մինչեւ վերջին սենթը հատկացնում է բարեգործական նպատակների:

«ՍՈՐՐԵՆՏՈ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
մարզական

Պատանի ֆուտբոլային գիտակը

Մեր բերքի մրցույթի արշավախումբը

«Ֆրանս ֆուտբոլի» «Ոսկե գնդակի» տարբերակով «Ազգի» մրցույթի երրորդ դափնեկիր դարձավ երեւանցի 16-ամյա Էդգար Մարտիրոսյանը, որի 17-ը լրանալու է առաջիկա ապրիլի 27-ին։ Ճշմարիտն ասած մեզ էլ զարմանք պատճառեց, որ պատանին դրսեւորել է եվրոպական ֆուտբոլի իմացության բարձր գիտելիքներ։ Էդգարն իր մոր հետ այցելեց խմբագրություն։ Առաջին տպավորությունն այն էր, որ նա ոչ թե ֆուտբոլասեր է, այլ ֆուտբոլիստ, քանի որ դրա համար լավ տվյալներ ունի (նրա հասակն է գրեթե 180 սմ)։ Էդգար Մարտիրոսյանը սովորում է Երեւանի տեխնոլոգիական ինստիտուտի իրավաբանական ֆակուլտետի առաջին կուրսում։ Պարզվեց, որ այնուամենայնիվ Էդգարը ֆուտբոլ է խաղացել եւ 5 տարի հանդես է եկել «Նաիրի» պատանեկան թիմի կազմում, մարզիչ Վլադիմիր Տերյանի ղեկավարությամբ։

– Ինչո՞ւ ես թողել ֆուտբոլը։

– Շատ եմ ուզում իրավաբան դառնալ եւ ինստիտուտ ընդունվելու համար նախապատրաստվել էր պետք, որի պատճառով ժամանակս չհերիքեց ֆուտբոլին։

– Այդքան սիրելով ֆուտբոլը՝ չե՞ս ուզում վերադառնալ։

– Իհարկե ուզում եմ եւ երազում եմ խաղալ «Արարատում»։

– Ինչո՞վ ես պայմանավորված ֆուտբոլային լավ գիտելիքներդ։

– Ֆուտբոլին վերաբերող բազմաթիվ թերթեր ու ամսագրեր եմ կարդում։ Հաճախ օգտվում եմ Ազգային ժողովի գրադարանից։ Ոչ մի առիթ բաց չեմ թողնում հեռուստատեսությամբ ֆուտբոլային հաղորդումներ դիտելու համար։ Միշտ նայում եմ «Չեմպիոնների լիգայի» խաղերը, Մոսկվայի «Ֆուտբոլ առանց սահմանների» հաղորդաշարը։ Հետեւում եմ «Ոսկե գնդակի» թեկնածուներից շատերի խաղերը, հատկապես գլխավոր թեկնածուների։

– «Ազգ» նույնպե՞ս ընթերցում ես։

– Նրա մշտական ընթերցողն եմ եւ ամեն անգամ անհամբերությամբ եմ սպասում հերթական համարին։

– Ո՞վ է ֆուտբոլային կուռքդ։

– Պաոլո Մալդինին, իսկ հայկական ֆուտբոլում ինձ շատ է դուր գալիս Ռազմիկ Գրիգորյանը։

Մնում է հաջողություն ցանկանալ պատանի ֆուտբոլային գիտակին, հույս ունենալով, որ նաեւ լավ ֆուտբոլիստ կդառնա։

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսական բռնցքամարտի փառքը կռել են նաեւ հայ մարզիկները

Տարեսկզբին Մոսկվայում անցկացվեց Ռուսաստանի բռնցքամարտի 100-ամյակին նվիրված միջազգային խոշոր մրցաշար։ Այդ առումով, ինչպես հայտնի է, գերազանց հանդես եկավ վանաձորցի Լեռնիկ Պապյանը, որը հաղթող ճանաչվեց թեթեւագույն քաշում, իսկ Նշան Մունչյանը բավարարվեց 3-րդ մրցանակով։ Հարյուրամյա այդ ուղուց առանձնացնել յուրահատուկ տարին խորհրդային շրջանին է պատկանում։ Այդ առումով, հետաքրքիր կլիներ հիշել հայազգի մարզիկների ավանդը խորհրդային բռնցքամարտի զարգացման գործում։ Հայկական սպորտի տարեգիրների կարծիքով՝ 1-ին հայ բռնցքամարտիկը, որը նվաճել է խորհրդային Միության չեմպիոնի կոչումը, երեւանցի Անդրեյ Պապյանն է։ Նա 1936-ին հռչակվեց երկրի առաջին ծեռնոցը կիսաթեթեւ քաշային կարգում։ Անդրեյ Պապյանն առաջին հայաստանցին էր, բայց ոչ առաջին հայազգին։

1933 թվականին Մինսկում տեղի ունեցած ԽՍՀՄ 2-րդ առաջնությունում 1-ին աստիճանին բարձրացավ մի մարզիկ, որը դրեց ԽՍՀՄ առաջնություններում հայազգի բռնցքամարտիկների հաղթանակների սկիզբը։ Դա թեթեւագույն քաշային մոսկվացի Արսեն Հարությունովն էր, որն իրեն հավասարը չունեցավ նաեւ 1934 թվականին։

Թեթեւագույն քաշը երջանիկ կարգ է եղել հայազգի բռնցքամարտիկների համար։ Այդ քաշային կարգում իրեն գերազանց դրսեւորեց Լեւոն Թեմուրյանը, որը 1935 թվականին չեմպիոնի պատվանդանին փոխարինեց Արսեն Հարությունովին եւ չորս տարի անընդմեջ (1935-38 թթ.) ոչ ոքի չզիջեց կոչումը։

Ակնառու մարզական նվաճումների համար 1937 թվականին Լեւոն Թեմուրյանն արժանացավ «Պատվո նշան» շքանշանի։ Պատերազմի առաջին իսկ օրերից մեկնելով ռազմաճակատ, անվանի բռնցքամարտիկը վիրավոր վիճակում գերի ընկավ եւ 1942 թվականին սպանված եղավ Մաութհաուզեն ճամբարում։

Անդրեյ Պապյանը 1936 թվականին ԽՍՀՄ առաջնության եզրափակիչում մենամարտում էր մեկ այլ հայազգի մարզիկի՝ թբիլիսցի Գեորգի Վարդանովի հետ։ Պետք է ասել, որ Պապյանի քաշային կարգը (կիսաթեթեւ) նույնպես երջանիկ էր մեր հայրենակիցների համար։ 1938 թվականին երկրի առաջին ծեռնոցի տիտղոսը նվաճեց Գեորգի Վարդանովը։ Երեք տարի անընդմեջ նա այդ կոչումը ոչ ոքի չզիջեց։ Նա նույնպես մասնակցեց երկրորդ աշխարհամարտին, որի հաղթական ավարտից հետո կրկին վերադարձավ մրցամարտեր եւ 1946 թվականին դարձավ երկրի առաջնության արծաթե մրցանակակիր։ Վարդանովն արժանանալով ԽՍՀՄ վաստակավոր վարպետի կոչմանը, հետագայում անցավ մարզչական աշխատանքի։

Նույն քաշում մի քանի տարի այլ ի ընկավ երեւանցի Միխայել Փափազյանը, որը 1955-57 թվականներին երկու անգամ մենամարտել է ԽՍՀՄ առաջնության եզրափակիչում եւ մեկ անգամ կիսաեզրափակիչում։

Սոս 20 տարի անց այդ քաշում փայլատակեց Սոս Ավետիսյանը, որը 73-ին դարձավ արծաթե մեդալակիր, մեկ տարի անց նվաճեց բրոնզե մարզեը, իսկ 1975 թվականին արժանացավ Խորհրդային Միության չեմպիոնի ոսկե մեդալին։

Էդուարդ Արիստակեսյանը, որը թեեւ ընդամենը մեկ անգամ նվաճեց Խորհրդային Միության չեմպիոնի կոչումը (1950 թ.), այդուհանդերձ միշտ էլ եղել է թեթեւ քաշում եղանակ ստեղծողներից մեկը։ Մասնագետները նրան են համարում «խաղային բռնցքամարտի» ռահվիրան խորհրդային սպորտում։ Նրա այդ մարտաոճի լավագույն շարունակողը դարձավ Վլադիմիր Ենգիբարյանը։ Հայազգի ամենատիտղոսավոր բռնցքամարտիկը Եվրոպայի չեմպիոնի առաջին մեդալը 1953 թվականին նվաճեց հենց այն կարգում, որում փայլում էր իր մարզիչը՝ սպորտի վաստակավոր վարպետ, ԽՍՀՄ վաստակավոր մարզիչ Արիստակեսյանը։

Ենգիբարյանը տիրել է իր ժամանակ աշխարհում վիճարկվող բոլոր մարզական տիտղոսներին՝ օլիմպիական խաղերի ոսկե մեդալակիր, Եվրոպայի եւ Խորհրդային Միության եռակի չեմպիոն։ Մեծ ռինգում Ենգիբարյանն անցկացրել է 185 մենամարտ, որից 172-ում հաղթել է, ընդ որում 80 անգամ՝ նոկաուտով կամ բացարձակ առավելությամբ։ Միջազգային ռինգում փառաբանված մարզիկը, որին աշխարհի խոշորագույն մասնագետները եւ լրագրողները «ռինգի աստղ» անվանում էին տվել, անցկացրել է 53 մենամարտ եւ 51 անգամ ի նպաստ հաղթանակի մրցավարը բարձրացրել է նրա ձեռքը։ Սակայն, երբ նկատի ունենանք, որ 1956 թվականին Մելբուռնի օլիմպիական ռինգում Ենգիբարյանը հանդիպիչ ռեւանշ վերցրեց մեկ տարի առաջ Բեռլինում Եվրոպայի առաջնության ժամանակ իրեն «ճեղքագրած» լեհ Լեշեկ Դրոգոշից, իսկ 1960-ին Հռոմի օլիմպիական խաղերի ժամանակ մրցավարը վնասվածքի պատճառով ռինգից հանել էր թե՛ Ենգիբարյանին, թե՛ նրա մրցակից լեհ Կասպրզակին, կարելի է ասել, որ մի քաղաքային ռինգում Վլադիմիր Ենգիբարյանն անպարտելի էր։ Վերջին անգամ նվաճելով ԽՍՀՄ չեմպիոնի ոսկե մեդալը, Վլադիմիր Ենգիբարյանն անցավ մարզչական աշխատանքի՝ Երեւանում հիմնելով պատանի բռնցքամարտիկների դպրոց, որը դարձավ չեմպիոնների դարբնոց։ Հետաքրքիր է, որ դպրոցի սաներից Խորհրդային Միության չեմպիոնի ոսկե մեդալ առաջինը նվաճեց Սուրեն Ղազարյանը, որը հանդես էր գալիս նույն՝ կիսաթեթեւ քաշում։ Ուշագրավ է, որ ոսկե մեդալը նրան հանձնեց Վլադիմիր Ենգիբարյանը։

1948 թվականին հրապարակվեց Խորհրդային Միության ականավոր բռնցքամարտիկների ցուցակը։ Նրանում ընդգրկված էին բոլոր ժամանակների 18 լավագույն բռնցքամարտիկները։ Այդ ընտրանու մեջ էին Լեւոն Թեմուրյանն ու Անդրո Նավասարդովը՝ լեգենդար ծանր քաշային մարզիկը։

Անդրո Նավասարդովի մարզական կյանքը սերտորեն առնչվում է խորհրդային մեծ բռնցքամարտիկ Նիկոլայ Կորոլյովի կյանքին։ Այդ երկու հսկաները համարվում էին Խորհրդային Միության ու ժամանակի ծանր քաշայինները։ Վեց անգամ նրանք մենամարտել են երկրի առաջնության եզրափակիչում։ Հինգ անգամ հաղթել է Կորոլյովը եւ մեկ անգամ՝ 1944 թվականին բախտը ժպտացել է Նավասարդովին։ Բռնցքամարտի այդ անզուգական վարպետները, չնայած ռինգում անհաշտ հակառակորդներ էին, կյանքում մեծ բարեկամներ էին։ Նրանց կենսագրությունից վերցված հետաքրքիր դեպքը ժամանակին մեծ աղմուկ հանեց։ 1946 թվականին եզրափակիչ մենամարտում հերթական անգամ դեմ-դիմաց դուրս եկան վաղեմի մրցակիցները։ Նավասարդովը գերազանց մարզավիճակում էր եւ երեք ռաունդների ընթացքում էլ տիրում էր իրավիճակին։ Սակայն մրցավարները, երեւի ինչ-որ ուժի ազդեցությամբ, կամ ինչ-որ այլ նկատառումներով, հաղթանակը շնորհեցին դարձյալ մարզիկին։

Կորոլյովն ամբողջ գիշեր չքնեց։ Առավոտյան նա նամակ գրեց «Պրավդայի» խմբագրությանը՝ մրցավարների որոշումը համարելով անարդարացի եւ պահանջելով ԽՍՀՄ չեմպիոն հռչակել Անդրո Նավասարդովին։ Հաղթանակը, իհարկե, Նավասարդովին չշնորհեցին, բայց որոշվեց մենամարտը կրկնել։ Ցավոք, Նավասարդովը չկարողացավ կրկին դրսեւորել իր առավելությունը։

Իր վերջին՝ 126-րդ մենամարտը ռինգում Նավասարդովն անցկացրեց 1951 թվականին, հանդես գալով Վրաստանի հավաքականի կազմում։ Այդ մենամարտում 36-ամյա բռնցքամարտիկը տանելով իր 105-րդ հաղթանակը, հրաժեշտ տվեց մեծ ռինգին, բայց ոչ սպորտին։ Նա դարձավ մրցավար ու մարզիչ։ Այսօր էլ 80-ամյա վետերանը բռնցքամարտի ցանկացած մրցումների պատվավոր եւ ցանկալի հյուրն է։

Իսրայել Հակոբկոխյանի, Նշան Մունչյանի, Սամսոն Խաչատրյանի, Ղազիր Թորոսյանի, Ալբերտ Նիկողոսյանի, Մեխակ Ղազարյանի, Կարո Սարոյանի, Սուրեն Դուրյանի, Խորեն Ինջեյանի եւ այլոց մասին, որոնք բազմիցս բարձրացել են հաղթողի պատվանդանին աշխարհի, Եվրոպայի, Խորհրդային Միության առաջնություններում, զանազան միջազգային մրցումներում եւ որոնց ավանդը խորհրդային բռնցքամարտի հաղթանակներում ծանրակշիռ է, շատ է գրվել։ Նշենք միայն, որ ըստ ռուսական «Գոնգ» ամսագրի, Իսրայել Հակոբկոխյանը ճանաչվել է ԽՍՀՄ բոլոր ժամանակների լավագույն բռնցքամարտիկ։

ՍՈՒՐԵՆ ...

ԽՃԱՆԿԱՐ

Անհաջողություններից հետո Իվանաուսկասին թույլատրեցին ծխել

Վիլնյուսի «Ժալգիրիսի» նախկին խաղացող Վալդաս Իվանաուսկասին, որը հիմա հանդես է գալիս Գերմանիայի «Համբուրգ» թիմում, մեր ֆուտբոլասերները լավ են ճանաչում։ «Համբուրգ» թիմի մարզիչ Ֆելիքս Մագաթը թույլատրեց Իվանաուսկասին վերսկսել ծխելը, քանի որ նա նկատել է, երբ Վալդասը մեկ տարի առաջ ծխելը թողեց, նրա խաղը վատացավ։

Հայ բռնցքամարտիկի հաղթանակը

Ֆրանսիայի Ավինյոն քաղաքում ծանր քաշային բռնցքամարտիկ, ֆրանսահայ Ռենե Վարդերեսյանը 6 ռաունդանոց մրցամարտում հաղթեց խորանացի Իլովե սաս Պենային։ 5-րդ ռաունդում մրցավարը Վարդերեսյանի բացահայտ առավելության պատճառով ընդհատեց մարտը։

Խնդիրը գլուխը չէր...

Պարագվայցի Կարլոս Ռոմանը, որը հանդես է գալիս «Վիլարիկա» թիմում, իր երկրի առաջնության հերթական խաղում դառնալով գոլի հեղինակ, կիսավարտիքն իջեցրեց, ցուցադրելով իր մերկությունը։ Մրցավարը անմիջապես նրան կարմիր քարտ ցույց տվեց եւ դաշտից հեռացրեց։ Անակնկալի եկած եւ կարմրատակած Կարլոս Ռոմանը հայտարարեց. «Չեմ հասկանում, ինչ պատահեց գլխիս հետ»։ Հարցը գլուխը չէր, այլ ...

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

Պայքար Հունաստանի դրոշի եւ օլիմպիական կրակի համար

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Բոլորը գիտեն, որ Հունաստանը Աթենքը եւ Օլիմպիա լեռն անտիկ օլիմպիական խաղերի բնօրրանն են։ Հունաստանցիները ուզում էին կրկին տնօրինել իրենց խաղերի կազմակերպության գործը։ Մի քանի տարի առաջ հույն դերասանուհիներ Իրինա Պապասը եւ Մելինա Մերկուրին (մշակույթի նախարար) փորձեցին համոզել, որպեսզի օլիմպիական խաղերի 100-ամյակի առթիվ 1996 թ. խաղերը կազմակերպվեն Աթենքում։ Բայց դա արդյունք չտվեց։ Հունաստանի Երիտասարդության եւ սպորտի նախարար Գեորգի Լյանիսը, որ ժամանակին դրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստ էր, իր հերթին պահանջում է, որ առանց որեւէ ծրար ներկայացնելու 2008 թ. ամառային օլիմպիական խաղերը կազմակերպելու իրավունքը տրվի Հունաստանին, քանի որ այն օլիմպիական խաղերի ծննդավայրն է։

Բայց հիմա Հունաստանն ունի լուծելու ուրիշ եւ ավելի հրատապ խնդիր, այն է, թե ո՞վ պետք է Ատլանտայում տանի երկրի դրոշը։ Չէ՞ որ թեկնածուները շատ են, օրինակ Պարասկեւի Պատուլիդուն, որը Բարսելոնի օլիմպիական խաղերում (1992 թ.) դարձավ 100 մ արգելավազքի չեմպիոնուհի, կամ ծանրորդ Պիրոս Դիմասը, որը նույն օլիմպիական խաղերի ոսկե մեդալի հետ միասին նվաճեց նաեւ աշխարհի չեմպիոնի մեդալներ։ Պետք է ասել, որ Պիրոս Դիմասը, որին եվրոպական լրագրողները վերջերս անվանել են «Հերկուլես», ավելի մեծ հնարավորություններ ունի ընտրվել դրոշակակիր դառնալու մարտում, քանի որ նա ծագումով լինելով հույն Ալբանիայից է ներգաղթել Հունաստան։ Պիրոս Դիմասն այսօր հույների ամենասիրված մարզիկն է։ Բացի նշվածներից, Հունաստանի բասկետբոլի ֆեդերացիան էլ դրոշակակիր իր թեկնածուն ունի՝ Յանիս Սկուրտսը։ Այդուհետ, Հունաստանի երեք ֆեդերացիաները (թեթեւ ատլետիկա, ծանրամարտ, բասկետբոլ) իրար դեմ պայքարում են, որպեսզի իրենց ներկայացուցիչը դրոշը վերցնելու պատիվն ու փառքն ստանա։ Խնդիրը բարդ է եւ դեռ ավելի բարդացավ, քանի որ ըստ վերջին լուրերի, ամերիկացիները Ատլանտայում ցանկանում են օլիմպիական խաղերի 100-ամյակի առթիվ արժանին հատուցել հույն հունաստանցիներին՝ նրանց վստահելով օլիմպիական մարզադաշտում կրակը վառելու պատիվը։ Դա ավելի բորբոքեց «կրակը» հունաստանցիների միջեւ, որոնք պետք է մի ուրիշ մարզիկ գտնեն «կրակ» վառելու «գործի» համար։

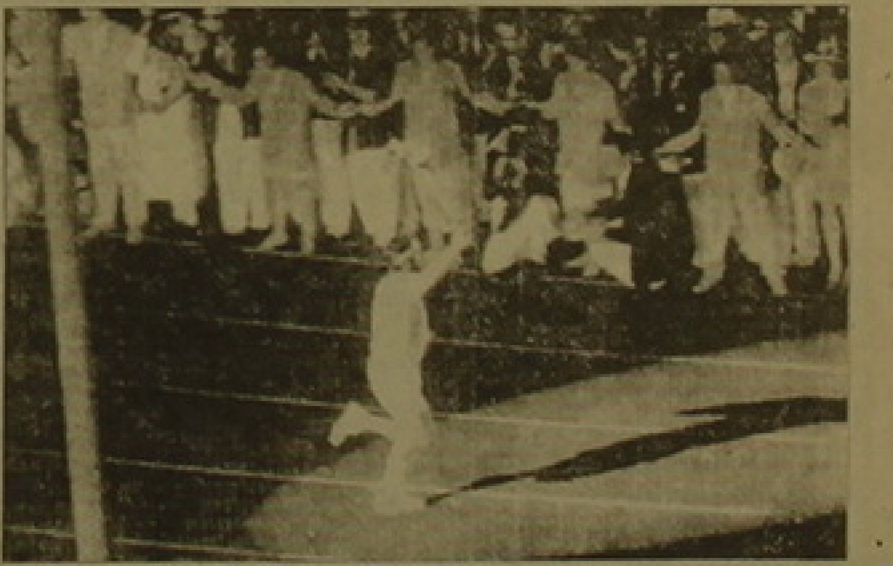

ՔԱՐԵՐՐ ՉԵՆՏՐՈՎ
Գնվում և ընդունվում են վաճառքի
○ Հին կրծքանշաններ
(հատկապես 20-30 թ.թ. հայկական կրծքանշաններ).
○ Հին թղթադրամներ
(նաև ԱՄՆ-ի թղթադրամներ).
○ Հին դրամներ
○ Հին փաստաթղթեր
Մեր հասցեն՝
Աբովյան փ., 26, «Սինթետիկա» խանութ
ժ. 11-ից 16-ը

digitised by A.R.A.R.@

·Կ·Ա·Լ·Կ·Ո·Ֆ·Ո·Ն

Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարի ավտոմատ որոշիչով հեռախոսային կցորդ՝ կալկոֆոն:

Կալկոֆոնը սովորական հեռախոսի կցորդ է հավաքված CITIZEN կամ AURORAB-85 հաշվիչի մեջ:

Այն կարող է որոշել Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարը, հիշել այն եւ ավտոմատ զանգահարել 100 տարբեր համար: Տեղեկատվությունը հիշողության մեջ պահպանվում է 10 տարի:

Կալկոֆոնի սնուցումը կատարվում է բացառապես հեռախոսագծից:

Կալկոֆոնի չի խախտի ձեր աշխատատեղի դիզայնը եւ անհամեմատ կհեշտացնի Ձեր աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը:

ՁԵՌՔ ԲԵՐԵՔ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐՈՒՅԹԸ՝

ԿԱԼԿՈՖՈՆ

6 3 - 7 6 - 4 5

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով:
Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

5 սենյականոց բնակարան (95 քմ), վերնահարկով (45 քմ): Ընդհանուր մակերեսը 140 քմ Աջափնյակում (Համալսարանական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի քարե շենքում:

Հեռ. 58-18-41, 34-25-86

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

USA FD

Երեւան, 375019
Այգեձորի 15

■ Ժողովրդավարության եւ զարգացման հիմնադրամին անհրաժեշտ են փորձառու դիտորդներ Ողորմածության Ջեռային Աջակցություն ծրագրում աշխատելու համար: Աշխատանքը ժամանակավոր է եւ տեւելու է մեկ ամիս:

■ Դիմորդները պետք է կարողանան հավաքել տվյալներ գործ ունենալ թվերի հետ, լինեն ճշտապահ եւ կազմակերպված, ունենան բարձրագույն կրթություն, վարժ տիրապետեն ռուսերեն եւ հայերեն լեզուներին եւ պատրաստ լինեն աշխատանքի անցնելու այս տարվա փետրվարի 1-ից:

■ Թափուր աշխատատեղերից մի քանիսը դիմողից պահանջում են ունենալ սարքին վիճակում գտնվող անձնական օգտագործման ավտոմեքենա: Ցանկալի է, որ դիմողները ունենան մարդասիրական օգնության ծրագրերում աշխատելու փորձ, անգլերենի իմացություն եւ ծանոթ լինեն ջեռուցման նյութերի օգտագործման եղանակներին:

■ Ներկայացվում է միայն գրավոր դիմում, եթե հնարավոր է անգլերեն լեզվով նշելով կրթությունը, աշխատանքային փորձը եւ երեք երաշխավորող անձերի տվյալները: Դիմել մինչեւ սույն թվի հունվարի 19-ը: Հեռախոսային դիմումներ չեն ընդունվում:

SARTARABAD Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է

[illegible] ՉՎԵՐԹՈՎ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ

14 ՕՐ ԱՌԱՆՑ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԻ

7 ՕՐՎԱ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ,

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՀՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ

3 աստղանի հյուրանոց, էքսկուրսիաներ Լիբանանի եւ Իրանի տեսարժան վայրեր, սնունդ, օրական 2 անգամ

A STYLE

Հասցե. «Էրեբունի» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 327 սենյակ:
Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 56.05.82 հեռախոսահամարով

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պահանջվում են եռանդուն վաճառողուհիներ, որոնք խոսում եւ գրում են անգլերեն կամ ֆրանսերեն, ներկայացնելու համար կանադական մի ձեռնարկություն Երեւանում:

Ցանկացողները հարցազրույցի համար կարող են դիմել պրն Ֆրեդին հետեւյալ հասցեով՝ «Շիրակ» հյուրանոց, 13-րդ հարկի բուֆետ, հունվարի 11, 12, 13 եւ 15-ին ժամը 10-ից 13-ը:

Լույս է տեսել

ՍՓՅՈՒՌ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ

կողմից հրատարակվող
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ
1995 թ. № 3 թողարկումը

A STYLE

Ցանկացողներին տեղեկագիրը կուղարկվի իրենց նշված հասցեով:

Զանգահարել
58 13 51, 58 91 67.

ՈՒԶՈ՞ՒՄ ԵՔ

ստանալ ԱԶԳ-ը ամեն առավոտ
Ձեր բնակարանում,
հիմնարկում կամ
օֆիսում

ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ը պատրաստ է ծառայել Ձեզ

ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ն
անցկացնում է ԱԶԳ-ի 1996 թ. առաջին կիսամյակի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
6 ամսվա բաժանորդագրության արժեքը՝ 10.200 դրամ:
Ընկերության ծառայողները ամեն առավոտ մինչեւ ժամը 9-ը Ձեզ կհասցնեն «ԱԶԳ» օրաթերթի թարմ համարը մայրաքաղաք Երեւանի ցանկացած հասցեով:
Դրանով իսկ դուք կխնայեք ժամանակ եւ դրամ, կխուսափեք վերավաճառողների չարաշահումներից:

ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ի հասցեն է՝
Էրեբունի հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 314 սենյակ:
Հեռ. 58-24-99

Մենք պտտում ենք Ձեր պարկերակը ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1996 թվականի հունվարի 2-ից սկսյալ

Չվարքնոց

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
- - - -5- -	ՏՈՒ-134	12.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	19.05
- 2 - - -6-	ՏՈՒ-154	06.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	00.15*
1- - - - - -	ՏՈՒ-134	18.00	21.05	R3 917	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 918	22.10	23.30
-2- - - - -	ՏՈՒ-134	11.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	17.55
- -3- - - -	ՏՈՒ-134	13.40	13.45	R3 811	ԴՈՆԵՑԿ	R3 812	15.15	19.10
- 2 - -5- -	ՏՈՒ-154	11.00	14.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	21.00	00.10
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	15.10	19.30	R3 995	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 996	21.30	00.05*
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	14.10
- - - - - 6 -	ՏՈՒ-134	19.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	02.25*
- - - - - - 7	ՏՈՒ-154	13.10	14.15	R3 925	ՄԻՆՍԿ	R3 926	16.15	21.05
-2-4- - 7	ՏՈՒ-134	14.55	15.05	R3 945	ՄԻՆ ՎՈԴԻ	R3 946	17.05	19.15
1234567	ՏՈՒ-154	09.20	11.10	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.40	16.25
-2- -567	ՏՈՒ-154	14.20	16.05	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	17.35	21.00
- -3- -6 -	ՏՈՒ-154	11.10	19.45	R3 991	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 992	22.45	03.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.50	12.35	R3 927	ՌՈՍՏՈՎ	R3 928	15.00	17.45
1- - - - - -	ՏՈՒ-134	08.20	09 .00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	10.20	14.40
- - - - -6-	ՏՈՒ-134	13.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	19.10
1234567	ՏՈՒ-134	08.30	08.45	R3 967	ՍՈՉԻ / ԱԴԼԵՐ	R3 968	10.45	13.00
1- - - - - -	ՏՈՒ-154	06.50	08.00	R3 405	ՍՈՖԻԱ	R3 406	14.00	18.50
- - - - - - 7	ՏՈՒ-134	15.00	15.55	R3 959	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	R3 960	17.30	20.20
- - -4- - -	ԻԼ-86	08.45	10.30	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	20.10	03.40*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը

Ինքնաթիռի թռիչքը եւ վայրէջքը նշված են ըստ մեկնման եւ ժամանման երկրի ժամանակի:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք Մաշտոցի պող. 39/12, (Թամանյանի արձանի մոտ) Հեռ. 53-05-11

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149 ... Տպաքանակ 3000. Ստորագրված է տպագրության 11. 01. 1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@